

TYSVÆR KONTROLLUTVAL**MØTEINNKALLING**

Dato: måndag 9. september 2024
Tid: kl. 14.00
Sted: Tysvær rådhus, formannskapssalen

Forfall meldes til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS tlf. 959 86 977 eller
e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller meiner seg ugild, må gje melding så tidleg som råd er. Varamedlem vil bli innkalla særskilt. Saker merka *Ikkje offentleg - jf. off.l.*, blir berre sende til medlemmer/varamedlemmer.

Sakskart vil bli lagt ut på kommunen si nettside og på www.kontrollutvalgene.no.

Rådmannen er invitert

SAKSLISTE:

- 17/24 Godkjenning av protokoll frå møtet 10.06.24**
- 18/24 Orientering om oppvekst og kultur v/kommunalsjef**
- 19/24 Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll**
- 20/24 Val av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt**
- 21/24 Budsjettframlegg 2025 – kontrollarbeidet i kommunen**
- 22/24 Revisor si egenerklæring for 2024**
- 23/24 Orientering om revisjonsstrategi og forenkla etterlevingskontroll for 2024**
- 24/24 Referat- og orienteringssaker**

Ymse

Aksdal, 02.09.24

Svein Terje Brekke
Utvalsleiar

Sjur Hatlen
Utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (er invitert)
Varamedlemmer (til orientering)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	17/24
Saksansvarleg	Arkivkode	
Sjur Hatlen	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 10.06.24

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 10.06.24 blir godkjent slik han ligg føre.

Vedlegg: protokoll frå møtet 10.06.24

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 10.06.24 følgjer vedlagt. Protokollen er lese gjennom og førebels godkjent av leiar i etterkant av møtet og er sendt øve til kommunen slik han ligg føre. Det er ikkje komme merknader til vedlagte protokoll.

Protokollen blir formelt godkjent i dette møtet, utvalsleiar evt. møteleiar vil så signere protokollen.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

TYSVÆR KONTROLLUTVAL**PROTOKOLL**

Måndag **10. juni 2024** blei det halde møte i Tysvær kontrollutval under leiding av utvalsleiar Svein Terje Brekke.

MØTESTED:	Tysvær rådhus, formannskapssalen
MØTESTART/SLUTT:	Kl. 14.00 – 16.05
MØTENDE MEDLEMMER:	Svein Terje Brekke (Krf), Stig Hop (INP), Karsten A. Larsen (Frp) og Åse-Berit Apeland Rolland (Sp)
MØTENDE VARAMEDLEMMER:	Henning Bratthammer (SV)
FORFALL:	Bodil Elvie Varpen Tungland (Ap)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Utvalssekretær Sjur Hatlen - Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA ROGALAND REVISJON:	Forvaltningsrevisor Hilde Oftedal.
FRA ADMINISTRASJONEN:	Rådmann Sigurd Eikje, kommunalsjef helse og mestrings Annbjørg Lunde i sak 13.
ANDRE SOM MØTTE:	Ingen
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTEN:	Ingen

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:**SAK 12/24 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 13.05.24****Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:**

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 13.05.24 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 10.06.24:

Utvalet hadde ingen merknader. Protokollen blei godkjent slik han var lagt fram.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 10.06.24:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 13.05.24 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 13/24 ORIENTERING OM HELSE OG MESTRING – V/ KOMMUNALSJEF

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tek kommunalsjefen sin gjennomgang om «helse og mestring» til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 10.06.24:

Kommunalsjef for helse og mestring Annbjørg Lunde viste ein presentasjon og orienterte om sitt arbeidsområde. Ho gjorde greie for verksemdsområda sine rammer og områdets visjon.

Kommunalsjefen viste organisasjonskart og gjorde greie for dei ulike verksemdsområda innan helse og mestring. Vidare forklarte ho om utfordringane som mellom anna er høgt sjukefråvær, rekruttering av personar med rett kompetanse, deltidskultur, og internkontroll. Ho sa litt kort om demografisk utvikling, arbeid med å få kontroll på utgiftene og nytt helsekvartal.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om mellom anna: utfordringar med deltidskultur/stillingsstorleikar, arbeidstidsreglar og turnus.

Leiar takka for ei interessant og lærerik orientering.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 10.06.24:

Tysvær kontrollutval tek kommunalsjefen sin gjennomgang om «helse og mestring» til orientering.

SAK 14/24 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - «BEREDSKAP, HENDINGAR OG KATASTROFAR»

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak og innstilling:

1. Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Rogaland Revisjon sin rapport «Beredskap, hendingar og katastrofar» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert sendt øve til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine 6 tilrådingar.
3. Rådmannen gjer tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Handsaming i kontrollutvalet 10.06.24:

Forvaltningsrevisor Hilde Oftedal viste ein presentasjon og gjorde greie for rapporten. Ho gjorde greie for føremål, problemstillingar og metode. Ho gjorde vidare greie for hovudfunna i rapporten og rådmannen sine kommentarar.

Revisjonen meinte kommunen hadde fleire område som kunne forbetras og hadde formulert seks tilrådingar.

Rådmanne kommenterte rapporten. Medlemmene fekk svar på spørsmål. Utvalet slutta seg til innstillinga og ønskte ei tilbakemelding frå rådmannen om ni månader.

Leiar takka revisor for presentasjonen og ein grundig rapport.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 10.06.24:

1. Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Rogaland Revisjon sin rapport «Beredskap, hendingar og katastrofar» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert sendt øve til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine 6 tilrådingar.
3. Rådmannen gjer tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

SAK 15/24 PRESENTASJON AV RISIKO- OG VESENTLEGVURDERING OG PRIORITERING AV PROSJEKT**Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:**

Tysvær kontrollutval tar Rogaland Revisjon sin presentasjon av risiko- og vesentleganalyse til orientering.

Tysvær kontrollutval prioriterer følgande forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028:

1.
 2.
 3.
- Osb.

Revisor vil innarbeide utvalet sine prioriteringar i Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Framlegg til plan blir lagt fram for kontrollutvalet i neste møte.

Handsaming i kontrollutvalet 10.06.24:

Hilde Oftedal presenterte analysen. Ho gjorde greie for omgrepa som var nytta, generelle utviklingstrekk for kommunen og sektorvise utviklingstrekk.

I oppsummeringa viste ho til dei områda som revisjonen meinte var særlig aktuelle for ein forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll.

Medlemmane hadde ein runde og gav uttrykk for kva prosjekt dei meinte var viktige å prioritera i dei nye planane.

Følgjande prosjekt blei framheva som viktige: arbeidsmiljø og sjukefråvær, psykiske helsetenester, kommunen som arbeidsgjevar, rekruttering og generell eigarskapskontroll.

Utvalet var samd om å koma tilbake til saka i neste møte for å gjera dei endelege prioriteringane.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 10.06.24:

Tysvær kontrollutval tar Rogaland Revisjon sin presentasjon av risiko- og vesentleganalyse til orientering.

Revisor vil innarbeide utvalet sine prioriteringar i Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Framlegg til plan blir lagt fram for kontrollutvalet i neste møte.

SAK 16/24 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 10.06.24

- 16. Statusrapport pr. juni 2024
- 17. Tertialrapport frå Rogaland Revisjon IKS
- 18. Oppsummering FKT konferansen 4. – 5. juni v/Rolland og Larsen
- 19. Representantskapsmøte 19.06.24 – IKA Rogaland IKS
- 20. Innkalling til møte i Havnerådet 12.06.24

Handsaming i kontrollutvalet 10.06.24:

Sekretær gjekk gjennom referatsakene. Åse-Berit Apeland Rolland fortalte kort frå konferansen i regi av FKT på Gardermoen 4. – 5. juni 2024.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 10.06.24:

Referat- og orienteringssakene nr 16 – 20 blir tatt til orientering.

EVENTUELT

Ingen saker blei meldt eller tatt opp.

Neste møte: måndag 09.09.24, kl. 14.00

Foreløpige saker: orientering om oppvekst og kultur, arbeid med nye planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll, revisjonsstrategi og utvalet sitt budsjett for 2025.

Aksdal, 10.06.24

Svein Terje Brekke
Kontrollutvalsleiar

Sjur Hatlen
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	18/24
Saksansvarleg		Arkivkode
Sjur Hatlen		216

ORIENTERING OM OPPVEKST OG KULTUR – V/ KOMMUNALSJEF

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tar kommunalsjefen sin gjennomgang om «oppvekst og kultur» til orientering.

Bakgrunn

Kontrollutvalet vedtok i møtet 19.02.24 ein plan for orienteringar om støtte- og resultateiningane i kommunen. Vedtaket var følgjande:

Tysvær kontrollutval vedtar følgjande plan for orienteringar frå administrasjonen:

13.05.24	administrasjonen v/rådmann
10.06.24	helse og mestring v/kommunalsjef
09.09.24	oppvekst og kultur v/kommunalsjef
11.11.24	teknisk og næring v/kommunalsjef
1. møte 2025	økonomiavd. v/økonomisjef
2. møte 2025	samfunnsutvikling
3. møte 2025	personal- og organisasjon
4. møte 2025	

Tidsramma vert sett til 30 min. inkludert spørsmål.

Sekretariatet får fullmakt til å invitere i ei anna rekkefølge enn slik lista over kommunale leiare er sett opp, dersom den inviterte ikkje har høve til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringane er tenkt å gjere kontrollutvalet betre kjend med drifta av kommunen og dei utfordringar administrasjonen står overfor. Sekretariatet har sendt planen/invitasjonen til rådmannen.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	10.06.24	15/24
Kontrollutvalet	09.09.24	19/24
Kommunestyret		
Saksansvarleg		Arkivkode
Sjur Hatlen		216

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIGARSKAPS-KONTROLL

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval vedtar Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028 slik den ligg føre/med desse endringane

Og innstilling til kommunestyret:

Tysvær kommunestyret vedtar Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028 slik den ligg føre.

Tysvær kommunestyret gir kontrollutvalet delegert mynde til å gjera endringar i planen i samsvar med kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

- Vedlegg:**
1. Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2024-2028
 2. Risiko og vesentlegvurdering – utarbeida av Rogaland Revisjon

Saksorientering

Kontrollutvalet skal i tråd med kommunelova § 23.2 andre ledd «*minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner*» og etter kommunelov § 23-4 «*utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.*»

Ny plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll er det kommunestyret som vedtar, etter innstilling frå kontrollutvalet. Planen skal «*baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper*».

Hensikta med risiko- og vesentlegvurderinga er å finne ut kvar det er størst behov for forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll.

Rogaland Revisjon blei engasjert av kontrollutvalet til å laga ein risiko- og vesentlegvurdering av kommunen og å komme med utkast til plan i møtet 28.11.23.

TYSVÆR KOMMUNE**Saksframlegg**

Utvalet hadde den 19.02.24 eit dialogmøte med forvaltningsrevisor, der utvalsmedlemma kom med innspel og synspunkt til analysen.

Risiko- og vesentleganalysen

Revisor presenterte risiko- og vesentleganalysen i møtet 10.06.24. Revisjonen hadde utarbeida ei liste med det dei meinte var dei mest aktuelle revisjonsprosjekta. Risikoanalysen er eit verktøy, som saman med kontrollutvalet sine egne vurderingar skal leggas til grunn for prioriteringar av aktuelle prosjekt. Det er utvalet som prioriterer og vurderer dei ulike risikoområda og avgjøre kva område som skal bli gjenstand for forvaltningsrevisjon.

I framlegget til plan har revisor innarbeida prioriteringane kontrollutvalet gjorde i møtet 10.06.24. Revisor har ikkje gjort ei numerisk rangering, men har delt dei aktuelle prosjekta inn i grupper. Utvalet må vurdere om dei ønskjer å ha ei numerisk rangering av prosjekta, lage ein samla liste eller ei delt liste slik som revisor har sett det opp i framlegget.

Utvalet vil i dette møtet gjere sine endelege prioriteringar, slik at planen kan sendast til kommunestyret for slutthandsaming.

Vidare handsaming

Når kontrollutvalet er ferdig med sine prioriteringar vil planen vera klar for oversending til kommunestyret for endeleg vedtak. Siste frist for å utarbeide ny plan er ifølge lova innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert.

Kommunestyret bør gi kontrollutvalet mynde til å gjera endringar i planen dersom det blir behov for det, jf. kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

Bestilling av forvaltningsrevisjonar skal skje med utgangspunkt i den plan som kommunestyret vedtar, og den budsjettramma kontrollutvalet har til rådighet.

Aksdal 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

UTKAST

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028

Tysvær kommune, 2024

INNHOOLD

1	Plan for forvaltningsrevisjon	3
1.1	Innledning	3
1.2	Formål med planen	4
1.3	Område for gjennomføring av forvaltnings-revisjon	4
1.4	Utvalgte prosjekter	5
1.5	Rapportering og oppfølging	6
2	Plan for eierskapskontroll 2024-2028	7
2.1	Innledning	7
2.2	Eierskapskontroll	7
2.3	Eierstyring	9
2.4	Aktuelle selskapsformer	10
2.5	Selskaper som kan omfattes av eierskapskontroll	12
2.6	Risiko og vesentlighet knyttet til utvelging av aktuelle selskaper	13
2.7	Prioriterte områder for eierskapskontroll	13
2.8	Avslutning	14

1 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

1.1 INNLEDNING

I henhold til kommunelovens § 23-1 er det kommunestyret som har det øverste ansvaret for kontroll og tilsyn i kommunen, og som velger et kontrollutvalg til å utføre den løpende kontrollen på deres vegne.

Kontrollutvalget er bl.a. pålagt å påse at det årlig gjennomføres systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Kontrollutvalget er i tillegg pålagt å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon for hver kommunestyreperiode, basert på en overordnet risikoanalyse av kommunens virksomhet. Planen skal vedtas av kommunestyret, skal vedtas innen utgangen av året etter at valg har funnet sted, og gjelder fra 2024 til 2028.

Forvaltningsrevisjoner er en sentral del av kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunal sektor. Det er derfor viktig at kontrollutvalget og kommunestyret bruker plan for forvaltningsrevisjon som et redskap for å utøve en målrettet og effektiv tilsynsfunksjon i kommunen.

Når kommunestyret bestemmer seg for å igangsette tiltak innenfor kontrollutvalgets ansvarsområde, skal det alltid foretas en vurdering av om saken bør oversendes kontrollutvalget.

Kontrollutvalget vil ha planen til løpende vurdering og gi tilbakemelding til kommunestyret dersom det oppstår forhold som gjør endringer/ ekstraordinær evaluering nødvendig.

1.2 FORMÅL MED PLANEN

Plan for forvaltningsrevisjon skal bygge på en analyse av virksomheten i Tysvær kommune ut fra en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet. Hensikten med risikovurderingen er å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon i ulike sektorer og virksomheter, og er lagt ved planen.

Kontrollutvalgets overordnede formål med forvaltningsrevisjon er å bidra til å forbedre offentlig sektor. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre «*systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak eller forutsetninger.*» Typiske tema for en forvaltningsrevisjon kan være:

- Gjør kommunen oppgavene på en ressurseffektiv måte?
- Følges regelverket?
- Hvordan følger administrasjonen opp politisk vedtatte mål?
- Har administrasjonen hensiktsmessige styringsverktøy og virkemiddel for å gjennomføre målene?

Et prosjekt vil derfor kunne dreie seg om mål- og regeletterlevelse, mens et annet vil kunne være rettet mot ressursutnyttelse, forbedring og effektivisering.

1.3 OMRÅDE FOR GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGS-REVISJON

1.3.1 KOMMUNENS VIRKSOMHET

Denne planen er i tråd med lovkrav utarbeidet med tanke på forvaltningsrevisjon i den kommende 4-årsperioden.

Kommunene har et bredt spekter av roller og oppgaver. Organisasjonsmessige forhold og eksterne betingelser knyttet til demografi, økonomi, sysselsetting og statlige føringer vil variere i løpet av årene som omfattes av planen. Dette vil kunne påvirke hvor det er aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

1.3.2 FORVALTNINGSREVISJON I KOMMUNALT HELEIDE SELSKAPER

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon i kommunale selskaper er mulig dersom selskapet er heleid av kommunene. Dette vil gjelde IKS-er, kommunale oppgavefelleskap/interkommalt politiske råd som er selvstendige rettssubjekter og kommunalt heleide aksjeselskaper eller samvirkeforetak.

En forvaltningsrevisjon av kommunale heide selskaper gjennomføres etter de samme prinsipper som for kommunens øvrige virksomhet.

I forbindelse med en evt. forvaltningsrevisjon i et kommunalt heleid selskap vil det også være naturlig å se nærmere på kommunens eierskapskontroll, se egen plan under.

1.4 UTVALGTE PROSJEKTER

1.4.1 GENERELT

Omfanget av forvaltningsrevisjon er avhengig av identifisert behov og de ressurser som stilles til rådighet for oppgaven. Den gjennomførte risikoanalysen er ikke uttømmende og vil ikke kunne ta hensyn til alle forhold. Den må sees på som et verktøy til å kunne foreta en prioritering av områder/tema som er aktuelle for forvaltningsrevisjon.

1.4.2 PRIORITERTE OMRÅDER FOR FORVALTNINGSREVISJON

Kontrollutvalget vil med bakgrunn i drøftinger og vurderinger prioritere disse forvaltningsrevisjonsprosjektene de kommende årene. Vi har delt inn områdene i første- og andreprioritet.

Førsteprioritet

Følgende revisjoner prioriteres, men rekkefølgen er uprioritert:

Forvaltningsrevisjoner
Arbeidsmiljø og sykefravær
Arbeidsgiverrollen (rekruttere og beholde ansatte)
Skolemiljø
Vedlikehold av kommunens bygninger og veier
Dimensjonering av tjenestetilbudet innen helse og omsorg
Oppfølging av politiske vedtak

Andreprioritet

I tillegg vil kontrollutvalget i løpet av perioden kunne vurdere prosjekter blant disse innbyrdes uprioriterte prosjektene:

Forvaltningsrevisjoner
Psykiske helsetjenester
Dimensjonering av tjenestetilbudet innen oppvekst
Informasjonssikkerhet

Forvaltningsrevisjon i heleide selskaper

Forvaltningsrevisjon i heleide selskaper
Generell eierskapskontroll/ Tysvær kommunes oppfølging av eierskap
Haugaland Brann og Redning IKS

Hvert tema vil bli nærmere utdypet og avgrenset ut fra mottatte problemstillinger og i dialog med revisor i forbindelse med den endelige prosjektbestillingen.

1.5 RAPPORTERING OG OPPFØLGING

1.5.1 RAPPORTERING OM GJENNOMFØRT FORVALTNINGSREVISJON

Kontrollutvalget er pålagt å påse at kommunestyrets vedtak bl.a. knyttet til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal derfor rapportere til kommunestyret om dette. Kontrollutvalgets behandling med innstilling til kommunestyret blir derfor fortløpende oversendt for sluttbehandling i kommunestyret.

1.5.2 OPPFØLGING AV GJENNOMFØRT FORVALTNINGSREVISJON

Kontrollutvalget skal etter gjennomført forvaltningsrevisjon påse at kommunestyres vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon, følges opp av administrasjonen. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Rapportering til kommunestyret om oppfølging av forvaltningsrevisjon vil skje gjennom oversending av enkeltsaker etter at de er behandlet i kontrollutvalget.

1.5.3 KONTRAKTSOPPFØLGING

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter kommunelovens § 23-6 første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter/private som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt. Kontraktsoppfølgingen gjelder først og fremst faste oppgaver/tjenester og ikke enkeltkontrakter/byggekontrakter o.l.

1.5.4 AVSLUTNING

Kontrollutvalget ber om delegert fullmakt til å iverksette forvaltningsrevisjon på andre områder enn de som er foreslått/vedtatt, dersom kontrollutvalget mener dette vil ha høyere nytteverdi. Kommunestyret har også myndighet til å pålegge kontrollutvalget å gjennomføre konkrete bestillinger i løpet av planperioden dersom det er ønskelig.

2 PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2024-2028

2.1 INNLEDNING

Kommunelovens § 23-4 pålegger kontrollutvalget å minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

2.2 EIERSKAPSKONTROLL

En eierskapskontroll er en kontroll av kommunens utøving av sitt eierskap. En eierskapskontroll av kommunen innebærer derfor å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

En kontroll av selskapet er begrenset til selskaper som er heleid av kommunen/ fylkeskommunen. Forvaltningsrevisjon i selskaper der dette er mulig omfattes derfor av plan for forvaltningsrevisjon – se over.

Eierskapskontroll i selskaper omfatter alt kommunalt/fylkeskommunalt eierskap som er organisert med hjemmel i andre lover enn kommuneloven, samt interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap (så lenge de er organisert som selvstendige rettssubjekter). Inkludert er dermed aksjeselskaper (AS), interkommunale selskaper (IKS) og samvirkeforetak (SA).

Det kan gjennomføres både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskaper. Dette innebærer hvordan eierskapsoppfølgingen er gjennomført (eierskapskontroll) og forvaltningsrevisjon av selskapet (hvordan utvalgte sider ved driften av selskapet er gjennomført). Det kan gjennomføres eierskapskontroll uten forvaltningsrevisjon av én eller flere selskaper, og det kan gjennomføres eierskapskontroll av kommunes eierstyring av samtlige selskaper som er omfattet av denne type kontroll.

Utenfor rekkevidden av eierskapskontroll er f.eks. kommunale foretak (KF) og interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekter. Vertskommunesamarbeid kan ikke være selvstendige rettssubjekter. Heller ikke stiftelser og foreninger omfattes av regelverket om eierskapskontroll. Kommunale foretak (KF) kan gjøres gjenstand for forvaltningsrevisjon på lik linje med annen kommunal virksomhet.

2.2.1 HELEIDE KOMMUNALE SELSKAPER

Kontrollutvalget har innsynsrett i heleide selskaper iht. kommuneloven § 23-6. Med heleide selskaper mener vi aksjeselskaper kun eid av kommuner/fylkeskommuner og interkommunale selskaper (IKS-er). I tillegg kommer de to samarbeidsformene kommunalt oppgavefellesskap og interkommunalt politisk råd. Kommunalt oppgavefellesskap gjelder imidlertid stort sett friluftsråd.

2.2.2 DELEIDE KOMMUNALE SELSKAPER

Med deleide selskaper mener vi selskaper hvor det er andre typer eiere (private, staten eller andre). Med deleide selskaper har ikke kontrollutvalget innsynsrett. Det samme gjelder andre selskapsformer enn nevnt i kommuneloven § 23-6 (eksempelvis samvirker). Forvaltningsrevisjon i de nevnte selskaper kan bare foretas etter avtale med øvrige eiere eller når det eventuelt er vedtektsfestet. Det kan imidlertid uansett gjennomføres en kontraktsrevisjon, jf. kommuneloven 23-6, siste ledd.

2.3 EIERSTYRING

KS (Kommunenes Sentralforbund) har utarbeidet en veileder for kommunene knyttet til eierskapskontroll. Denne anses å inneholde anerkjente prinsipper for eierstyring, oppsummert til følgende 21 punkter i *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*.

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte – kurs eller eierseminarer
2. Vurdering og valg av selskapsform -
3. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkksomhet - der man skiller ut den markedsrettede delen av virksomheten for å unngå rolleblanding og kryss subsidiering.
4. Utarbeidelse av lovpålagte eierskapsmeldinger
5. Utarbeidelse og revidering av styringsdokumenter - Kommunestyrene bør fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskaper.
6. Jevnlige eiermøter - gjennomføre eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet
7. Eierorganets (generalforsamling eller representantskap) sin sammensetning og funksjon - hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskaps eierrepresentanter i eierorganet
8. Gjennomføring av generalforsamling og representantskapsmøter – innkalling, innkallingsfrister m.m. – bør tas inn i selskapets vedtekter
9. Sammensetning av styret - sørge for at styrets kompetanse salet sett er tilpasset det enkelte selskaps virksomhet. Sikre opplæring av styremedlemmene.
10. Bruk av valgkomite ved styreutnevelser
11. Kjønnsmessig balanse i styret
12. Rutiner for å sikre riktig kompetanse i styret – Styret bør selv jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. KS anbefaler flere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse.
13. Styresammensetning i konsernmodell (morselskap/datterselskaper)
14. Oppnevning av vararepresentanter
15. Habilitetsvurderinger – rutiner
16. Godtgjøring av styreverv
17. Registrering av styreverv i styrevervregisteret.no
18. Medlemskap i arbeidsgiverorganisasjon for selvstendige rettssubjekter.
19. Utarbeide etiske retningslinjer
20. Administrasjonssjef/daglig leders rolle i kommunale foretak (gjelder kun KF-er, som her er omfattet av Plan forvaltningsrevisjon)
21. Utøvelse av tilsyn og kontroll - kommunestyre, kontrollutvalg (forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll/øvrige revisjonshandlinger)

En eierskapskontroll kan være en samlet vurdering av hvordan kommunen forholder seg til sitt eierskap i alle sine selskaper, bl.a. med utgangspunkt i kommunens eierskapsmelding og etterlevelse av bestemmelser i denne. Den kan også omfatte et enkelte selskap alene, eller være en del av en forvaltningsrevisjon av et kommunalt heleid selskap.

2.4 AKTUELLE SELSKAPSFORMER

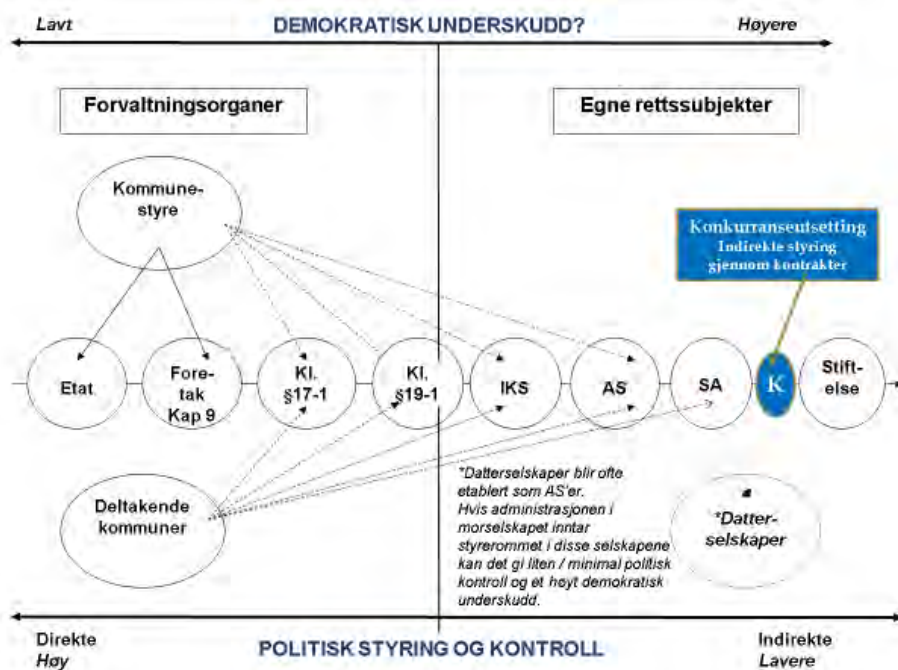
Kommunale eiere står ganske fritt i valg av selskapsform ved etablering av nye selskaper.

De mest vanlige selskapsformene er:

1. **AS - aksjeselskaper** – disse kan være både heleide av kommune, fylkeskommune eller ha private eiere. Begge varianter er omfattet av lovkrav knyttet til aksjeloven. Dette er også en selskapsform som anbefales for flere virksomheter innenfor energiproduksjon, arbeidsmarkedsbedrifter og bompengeselskaper. Aksjeselskapsformen anses vanligvis som best tilpasset for virksomheter som opererer i et marked med risiko- og konkurranse-eksponering. I et AS hefter kommunen kun for innskutt aksjekapital.
2. **SA – samvirkeforetak** - disse kan være både heleide av kommune/fylkeskommune eller også ha private eiere. Hovedformålet i et samvirkeforetak er å fremme medlemmenes økonomiske interesser. Medlemmenes behov for samarbeid er viktigere enn at foretaket går med mest mulig overskudd. Medlemmene har ikke ansvar for samvirkeforetakets gjeld ut over evt. andelsinnskudd.
3. **IKS – interkommunalt selskap** – har kun kommunale/fylkeskommunale eiere. Denne type selskaper har i stor grad kommunale oppgaver innenfor revisjon, energi, avfallshåndtering o.l. Dersom det skulle drives næring med fortjeneste i et IKS er dette ofte utskilt i heleide datterselskaper som er AS-er. I et IKS hefter deltakende kommuner iht. sin eierandel for alle forpliktelser i selskapet inkl. lån som selskapet har tatt opp.
4. Nye selskapsformer i kommuneloven av 22-06-2018:
 - a. **Interkommunalt politisk råd:**
To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et interkommunalt politisk råd. Rådet kan behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrensene. Kommunestyrene og fylkestingene vedtar selv å opprette et slikt råd.
 - b. **Kommunalt oppgavefellesskap**
To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Kommunestyrene og fylkestingene vedtar selv å opprette et oppgavefellesskap.
 - c. Andre selskapsformer som **stiftelser** omfattes ikke av denne planen. Kommunen er ikke eier i en stiftelse, da den er selveiende og kontrolleres via stiftelsesloven.
 - d. **§ 27-samarbeid.** Ifølge kommuneloven av 1992 kunne to eller flere kommuner, to eller flere fylkeskommuner, eller en eller flere kommuner og en eller flere fylkeskommuner, opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. Kommunestyret og fylkestinget fattet selv vedtak om opprettelse av slikt styre, som kunne gis myndighet til å treffe avgjørelser som angikk virksomhetens drift og organisering.

Denne type samarbeid er falt bort i ny kommunelov, og eksisterende § 27-samarbeid må derfor endres til IKS eller kommunalt oppgavefellesskap i løpet av inneværende kommunestyreperiode.

Oversikten nedenfor viser i hvor stor grad kommunen har mulighet for direkte (høy) og indirekte (lavere) politisk styring og kontroll i de forskjellige selskapsformene:

2.5 SELSKAPER SOM KAN OMFATTES AV EIERSKAPSKONTROLL

Tysvær kommune har et eierskap i disse selskapene:

Tysvær kommune Selskap	Heleid AS	IKS	Deleid AS	Annet
Holding Haugaland Næringspark AS	10,85 %			
Vann Vest AS	4,34 %			
Haugaland Brann og Redning IKS		13,78 %		
Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS		17,00 %		
Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS		9,11 %		
Haugaland Vekst IKS		9,09 %		
Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS				
Karmsund Havn IKS		7,69 %		
Krisesenter Vest IKS		8,89 %		
Rogaland Revisjon IKS				
Aktio AS			5,14 %	
Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS			19,78 %	
E134 Haukelivegen AS			2,17 %	
Haugaland Kraft AS			7,59 %	
Haugalandsmuseet AS			12,00 %	
Hordfast AS			3,38 %	
HIL-Hallen AS			5,00 %	
Marin Energi Testsenter AS			1,68 %	
Musikkselskapet Nordvegen AS			16,00 %	
Norsk Bane AS			0,19 %	
Storhall Karmøy AS			5,00 %	
Aksdal Næringspark AS			40,00 %	
Tysvær Arena Drift AS			97,41 %	
Tysvær Bygdeblad AS			7,25 %	
Biblioteksentralen SA				N/A
Haugalandsrådet Interkommunalt Politisk Råd				9,09 %
Friluftsrådet Vest Kommunalt Oppgavefelleskap				N/A
KLP (Gjensidige forsikring)				N/A

2.6 RISIKO OG VESENTLIGHET KNYTTET TIL UTVELGING AV AKTUELLE SELSKAPER

Som det går fram innledningsvis skal planen for utvelgelse av prosjekter knyttet til eierskapskontroll bygge på risikovurdering av kommunens eierskap. Kontrollutvalget har bedt revisor om å utarbeide en slik risikovurdering, som i hovedsak peker ut disse punktene:

2.6.1 VESENTLIGHET

Hvor viktig er selskapet for kommunens målsettinger?

- Økonomisk bidragsyter til kommunen
- Forvalter store verdier for kommunen
- Leverer viktige kommunale tjenester
- Oppnår et politisk mål for kommunen

2.6.2 RISIKO

Hvor stor risiko er det for at formålet med eierskapet ikke nås?

- Risiko ved eierstyringen av selskapet (kommunen)
- Oppfølging av selskapet
- Risiko hos selskapet
- Selskapets oppfølging av eiernes føringer
- Selskapets drift og utvikling

2.7 PRIORITERTE OMRÅDER FOR EIERSKAPSKONTROLL

Selskaper som er prioritert av kontrollutvalget for forvaltningsrevisjon i perioden skal også omfattes av en eierskapskontroll. Det gjelder disse prioriterte selskapene:

Eierskapskontroller av selskaper
Generell eierskapskontroll/ Tysvær kommunes oppfølging av eierskap
Haugaland Brann og Redning IKS
Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS

Der det er flere eiere utføres en felles revisjon hvis alle eiere ønsker det.

Kontrollutvalget kan om ønskelig også foreta en eierskapskontroll uten forvaltningsrevisjon i utvalgte selskaper.

2.8 AVSLUTNING

Kontrollutvalget ber om delegert fullmakt til å iverksette eierskapskontroll i andre selskaper/samarbeidsformer enn de som er foreslått/vedtatt dersom kontrollutvalget mener dette vil ha høyere nytteverdi. Kommunestyret har også myndighet til å pålegge kontrollutvalget å gjennomføre konkrete bestillinger i løpet av planperioden dersom det er ønskelig.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Tysvær kommune, 2024

Innhold

1	Oppsummering	5
2	Innledning.....	7
2.1	Metode	7
2.1.1	Begrepsavklaring	7
2.1.2	Vurdering av risiko og vesentlighet	8
2.1.3	Informasjonsgrunnlag.....	8
2.1.4	Avgrensning.....	8
3	Generelle utviklingstrekk	9
3.1	Innledning.....	9
3.2	Økonomisk handlingsrom for kommunen	9
3.3	Befolkningsutvikling	10
3.4	Utgiftsbehov og ressursbruk.....	14
3.5	Effektivitet.....	15
3.6	Oppsummering	16
4	Sektorvise utviklingstrekk.....	17
4.1	Innledning.....	17
4.2	Oppvekst.....	17
4.2.1	Færre barn og unge	17
4.2.2	Skolemiljø.....	17
4.2.3	Vurdering.....	18
4.3	Helse og velferd.....	19
4.3.1	Dimensjonering av tjenestetilbud (helse- og omsorg).....	19
4.3.2	Kompetansegapet vil øke innen helse og omsorg.	19
4.3.3	Psykiske helsetjenester	21

4.3.4	Vurdering.....	22
4.4	Samfunn.....	23
4.4.1	Integrering av flyktninger.....	23
4.4.2	Digitalisering	24
4.4.3	Informasjonssikkerhet	25
4.4.4	Vedlikehold av kommunale bygninger og veier ...	25
4.4.5	Vurdering.....	26
4.5	Administrasjon	27
4.5.1	Kommunen som arbeidsgiver.....	27
4.5.2	Iverksettelse av politiske vedtak.....	28
4.5.3	Arbeidsmiljø og sykefravær	28
4.5.4	Vurdering.....	29
5	Forvaltningsrevisjoner.....	31
6	Statlige tilsyn	32
7	Kommunale selskaper	33
7.1	Innledning.....	33
7.2	Lovregler	33
7.2.1	Hvilke selskapsformer er omfattet av eierskapskontroll?.....	34
7.2.2	Heleide og deleide kommunale selskaper	35
7.3	Selskap som kan omfattes av eierskapskontroll.....	35
7.4	Kommunen som eier	36
7.5	Heleide aksjeselskaper	36
7.6	Interkommunale selskaper.....	36
7.7	Deleide aksjeselskaper	38
7.8	Vurdering.....	39
	Vedlegg	41
	Skriftlige Kilder.....	41

Muntlige Kilder	41
-----------------------	----

1 OPPSUMMERING

Minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal kontrollutvalget utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskap, og vedtas av kommunestyret. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Formålet med ROV-en er å gi kontrollutvalget et risikobilde av hele kommunens virksomhet og identifisere behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for fireårsperioden 2024-2028.

I tabellen under oppsummerer vi risiko- og vesentlighetsvurderingen vår. En mer utførlig versjon av denne finnes i vurderingsdelen.

Forvaltningsrevisjoner

Tema	Vurdering
Arbeidsmiljø og sykefravær	
Iverksettelse av politiske vedtak	
Arbeidsgiverrollen	
Vedlikehold av kommunale bygninger og veier	
Dimensjonering av tjenestetilbudet (helse- og omsorg)	
Dimensjonering av tjenestetilbudet (oppvekst)	
Skolemiljø	
Helse- og omsorg - kompetanseutnyttelse	
Psykiske helsetjenester	
Integrering av flyktninger	
Digitalisering	
Informasjonssikkerhet	

Eierskapskontroller/forvaltningsrevisjon i selskaper

Tema	Vurdering
Tysvær kommunes oppfølging av eierskap	
Haugaland Brann og Redning IKS	
Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS	

For å visualisere vår samlede vurdering av tjeneste- og/eller forvaltningsområdets risiko og vesentlighet, brukes trafikklysmodellen, hvor fargeskala angir vurdering av risiko og vesentlighet som lav (grønn), middels (gul) eller høy (rød).

Vi har ikke drøftet områder i kommunen hvor risikoen vurderes å være lav. Derfor er ikke tema med lav risiko (grønn) med i tabellen.

Oppmerksomheten vår er ikke bare rettet mot hva som kan gå galt eller mot at mål ikke blir nådd. Vi retter også oppmerksomheten mot det som vil være sentrale utfordringer for kommunen i årene fremover. Det betyr at når noe markeres med rødt kan det skyldes at dette er sentral utfordring innenfor et viktig område.

Vi ønsker å understreke at risikovurderingene i matrisen er skjønnsmessige vurderinger basert på foreliggende informasjon og erfaringer. Kontrollutvalget kan vurdere risikoen på en annen måte. Det er kontrollutvalget som til slutt skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og avgjøre rekkefølgen for forvaltningsrevisjonsprosjekt i plan for forvaltningsrevisjon.

2 INNLEDNING

2.1 METODE

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. En forvaltningsrevisjon kan eksempelvis dreie seg om å undersøke om kommunens vedtak og forutsetninger iverksettes så effektivt som mulig, gitt de rammene som er satt av kommunen. Effektivitet i kommunal forvaltning omfatter både god måloppnåelse og at målene nås med minst mulig ressurser. Forvaltningsrevisjon er nærmere omtalt i kommuneloven § 23-3

I henhold til kommuneloven innebærer eierskapskontroll å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Eierskapskontroll er omtalt i kommuneloven § 23-4.

En risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen innebærer en identifisering av kommunens risikoområder og en vurdering av risikoens vesentlighet. Dette vil utgjøre forslag til områder som er viktig for kontrollutvalget å få informasjon om, og som revisor mener bør revideres.

2.1.1 BEGREPSAVKLARING

Risiko

I denne sammenheng forstås *risiko* som faren for at hendelser eller situasjoner med uønskede eller negative konsekvenser **kan** inntreffe. Eller hva som er faren for uønskede eller negative konsekvenser etter at en hendelse eller situasjon **har** inntruffet. Det kan være avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommune har satt for virksomheten, risiko for mangelfulle resultater, at virkemidlene ikke fungerer, eller at de ikke brukes riktig.

Sannsynligheten for at avviket vil inntreffe blir ikke tallfestet. Det gjennomføres heller ikke en kartlegging av samtlige konsekvenser av et mulig avvik. Her skiller ROV-arbeidet seg fra tradisjonell risiko- og sårbarhetsanalyse.

Vesentlighet

I denne sammenheng forstås vesentlighet som en samlet vurdering av kartlagte risikoer og utfordringer, basert på i hvor stor grad risikoen utgjør en fare for kommunens eller selskapenes måloppnåelse.

Risikoens vesentlighet vurderes på flere måter, men to perspektiver gjennomsyrrer våre vurderinger: 1) Læring og forbedring, dvs. hvor er det størst læringspotensial, og 2) aktualitet, dvs. sentrale samfunnsendringer og endringer av lovverk. Disse perspektivene vil som regel ha en

mer spesifikk eller detaljert innfallsvinkel. Eksempler her er økonomi, organisering, styring, ressursutnyttelse, kvalitet, forebygging, kompetanse, samarbeid og ivaretagelse av brukere.

Oppmerksomheten vår er ikke bare rettet mot hva som kan gå galt eller mot at mål ikke blir nådd. Vi retter også oppmerksomheten mot det som vil være sentrale utfordringer for kommunen i årene fremover.

Vesentlighet i dette ROV-arbeidet baseres på en subjektiv vurdering av de ulike områdene og deres relative betydning. Analysen vil ikke sammenligne og veie områder opp mot hverandre.

2.1.2 VURDERING AV RISIKO OG VESENTLIGHET

For å visualisere vår samlede vurdering av tjeneste- og/eller forvaltningsområdets risiko og vesentlighet brukes trafikklysmodellen, hvor fargeskala angir vurdering av risiko og vesentlighet som lav (grønn), middels (gul) eller høy (rød). Sammen med trafikklyset blir det gitt en vurdering. En rød markering trenger ikke å bety at det står dårlig til, men at det kan være en sentral utfordring innenfor dette området.

Vurderingen av vesentlighet er bidrag til å prioritere områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, men vil ikke bli rangert. Målet er at forvaltningsrevisjonen over tid dekker en bred nok del av kommunens virksomhet.

2.1.3 INFORMASJONGRUNNLAG

I arbeidet med å identifisere risikoområder i kommunens tjenesteområder og eierinteresser, brukes ulike informasjonskilder som kunnskapsgrunnlag for analysen. Dette for å etablere en felles forståelse av kommunens nåsituasjon, muligheter og framtidige behov.

Det er også gjennomført dialogmøte med kommunedirektørens ledergruppe og workshop med kontrollutvalgets medlemmer. I tillegg er revisjonens kjennskap til kommunen gjennom både regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjoner og andre oppdrag tatt inn i grunnlaget.

2.1.4 AVGRENSNING

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er en overordnet analyse, og har ikke som formål å beskrive alle forhold ved kommunen og selskaper som kommunen har eierandeler i. Omfanget er begrenset til å identifisere behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Det betyr at analysen kun vil omtale de områder og/eller selskap hvor det vurderes å foreligge en viss risiko og/eller vesentlighet. Områder som i denne forbindelse blir ansett som grønne (trafikklysmodellen) vil derfor ikke bli nærmere omtalt.

3 GENERELLE UTVIKLINGSTREKK

3.1 INNLEDNING

2023 var preget av både høye skatteinntekter og betydelig kostnadsvekst for kommunene. Disposisjonsfondene økte, men dette positive bildet ble delvis dempet av utfordringer knyttet til flyktningkrisen som følge av krigen i Ukraina.¹

Utsiktene for 2024 er usikre. Antall flytninger fra Ukraina fortsetter å øke, og det er ventet at 35.000 nye flyktninger kommer til Norge i år, i tillegg til de over 70.000 som allerede har kommet². Kostnadene framover er ventet å stige, mens skatteinntektene er avhengige av lønnsveksten og den generelle økonomiske utviklingen.

Befolkningsframskriving viser en generell trend med flere eldre og færre yngre. Dette vil føre til endring i kommunens tjenesteyting, med mindre behov innen oppvekst og økt behov innen levekår. Endringen vil også føre til en reduksjon i andelen yrkesaktive i forhold til eldre, noe som kan legge press på rekrutteringen i kommunene.

En endring i befolkningssammensetningen påvirker også kommunenes inntektsgrunnlag. KS utarbeider årlig en demografimodell³ som viser hvordan befolkningsendringer forventes å påvirke kommunens utgifter. Denne modellen er imidlertid ikke oppdatert for 2023, da det mangler en befolkningsframskriving som tar høyde for flyktningstrømmen fra Ukraina på kommunenivå.

Dette skaper usikkerhet for kommuneøkonomien i 2024 og fremover. Kommunene står overfor en rekke utfordringer, og det er behov for god planlegging og prioritering for å sikre at de kan håndtere disse utfordringene på en god måte.

3.2 ØKONOMISK HANDLINGSROM FOR KOMMUNEN

Kommunens grad av økonomisk handlingsrom kan vurderes ut fra flere indikatorer. Vi har tatt utgangspunkt i tre av nøkkeltallene Tysvær kommune benytter seg av:

- Netto driftsresultat i % av kommunens samlede driftsinntekter
 - beskriver kommunens økonomiske handlefrihet og viser hvor mye kommunen har til disposisjon til egenfinansiering av investeringer og avsetning fra årets drift til senere disposisjon

¹ <https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/sjefokonomens-side/kommuneokonomien-2023-25/>

² UDI

- Renteekspontert lånegjeld i % av samlede driftsinntekter
 - angir hvor mye av kommunens gjeld som skal betjenes av kommunens driftsinntekter
 - viser kommunens gjeldsnivå i forhold til driftsinntektene
- Disposisjonsfond i % av samlede driftsinntekter
 - viser kommunens evne til å håndtere uforutsette utgifter

Tabell 1: Økonomisk handlingsrom 2023, Tysvær kommune

Indikator	Verdi	Kommunens måltall
Netto driftsresultat i % av kommunens samlede driftsinntekter	6,2%	4%
Disposisjonsfond i % av samlede driftsinntekter	24%	15%
Renteekspontert lånegjeld i % av samlede driftsinntekter	60%	60 %

Kilde: Årsmelding 2023

Nøkkeltallene viser at Tysvær har et godt økonomisk handlingsrom og at kommunen oppfyller sine vedtatte måltall.

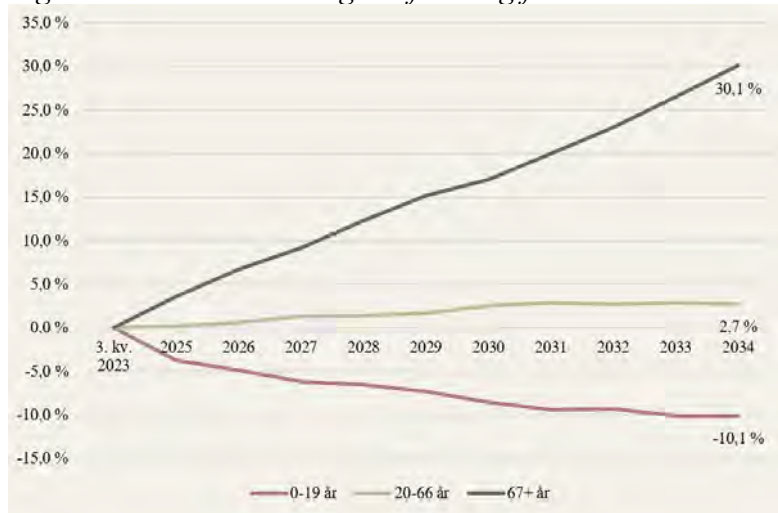
3.3 BEFOLKNINGSUTVIKLING

Befolkningsutviklingen i Tysvær kommune frem mot 2034 preges av en liten befolkningsøkning, men med en betydelig skjevfordeling mellom aldersgruppene. Andelen eldre øker betydelig, mens andelen yngre reduseres. Dette vil føre til en økning i forsørgerbyrden og et økt behov for kommunale tjenester rettet mot eldre.

Befolkningsvekst og aldersfordeling

Per 3. kvartal 2023 var det 11.570 innbyggere. Befolkningsframskrivingen viser en økning på 3,4 % (392 personer) frem mot 2034. Veksten er imidlertid ikke jevnt fordelt mellom alle aldersgruppene.

Figur 1 Prosentvis endring i befolkning fra 3. kvartal 2023

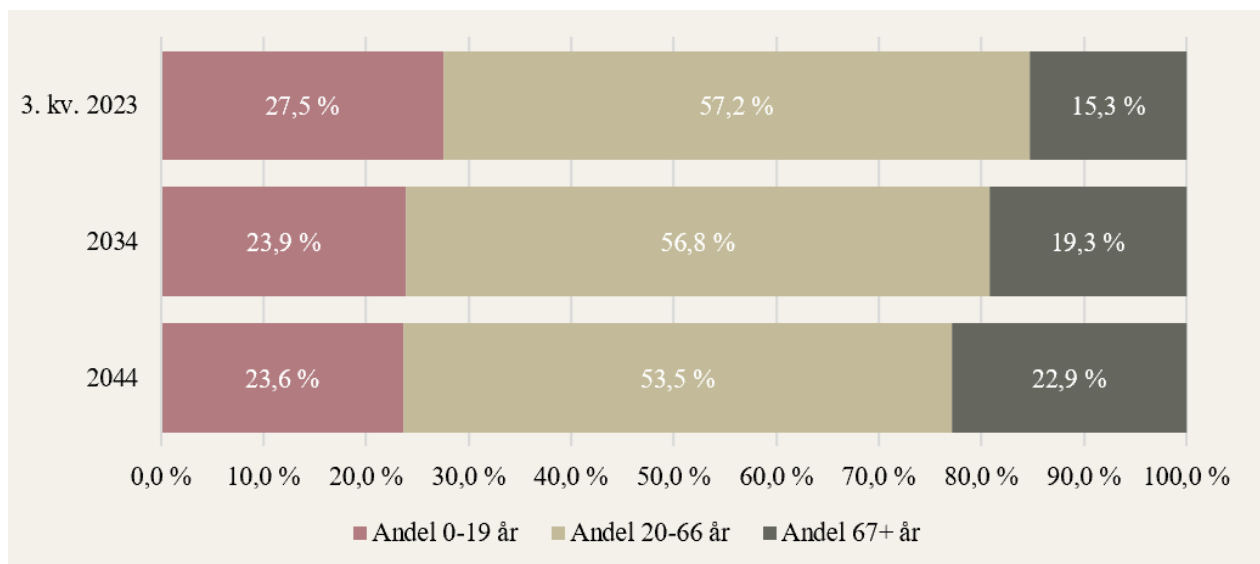

Kilde: Framsikt/SSB, middels vekst

Den største veksten finner vi blant de eldre over 67 år, med en vekst på 30,1 % (533 personer). Samtidig ser vi en reduksjon på 10,1 % (321 færre personer) blant de yngste (0-19 år).

Denne skjeve fordelingen vil påvirke befolkningssammensetningen i kommunen betydelig. Figuren under illustrerer denne endringen fra 3. kvartal 2023 til 2034.

Figur 2 Befolkningssammensetning 3. kvartal 2023, 2034 og 2044

Kilde: Framsikt/SSB, middels vekst

Figuren viser en vekst i andelen over 67 år, og en reduksjon av andelen i yrkesaktiv alder og yngre.

Flyktninger

Tabell 2: Bosettingstall, 2022-2024

	Antall personer kommunen har blitt anmodet om å bosette	Antall personer kommunen har vedtatt å bosette	Antall bosatte personer
2022	155	155	146
2023	130	50	119
2024	130	50	

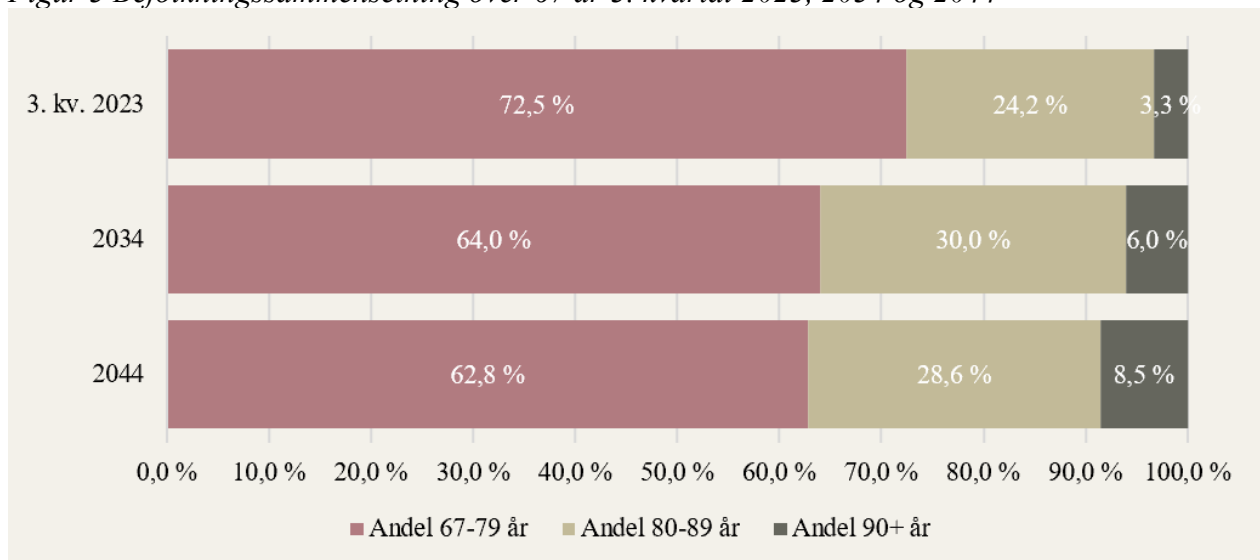
Kilde: Imdi

Tysvær kommune bosatte totalt 146 flyktninger i 2022 og ytterligere 119 i 2023. Anmodningsvedtaket for 2024 er 130 personer. Kommunen har per 29.02. bosatt 8 personer i 2024.

Forsørgerbyrde og behov for kommunale tjenester innenfor pleie og omsorg

Forsørgerbyrden er et mål på forholdet mellom antall personer i yrkesaktiv alder (20-66 år) og antall personer over 67 år. Den demografiske utviklingen frem mot 2044 vil føre til en økning i forsørgerbyrden i Tysvær kommune, fra 3,7 til 2,3.

Figur 3 Befolkningssammensetning over 67 år 3. kvartal 2023, 2034 og 2044

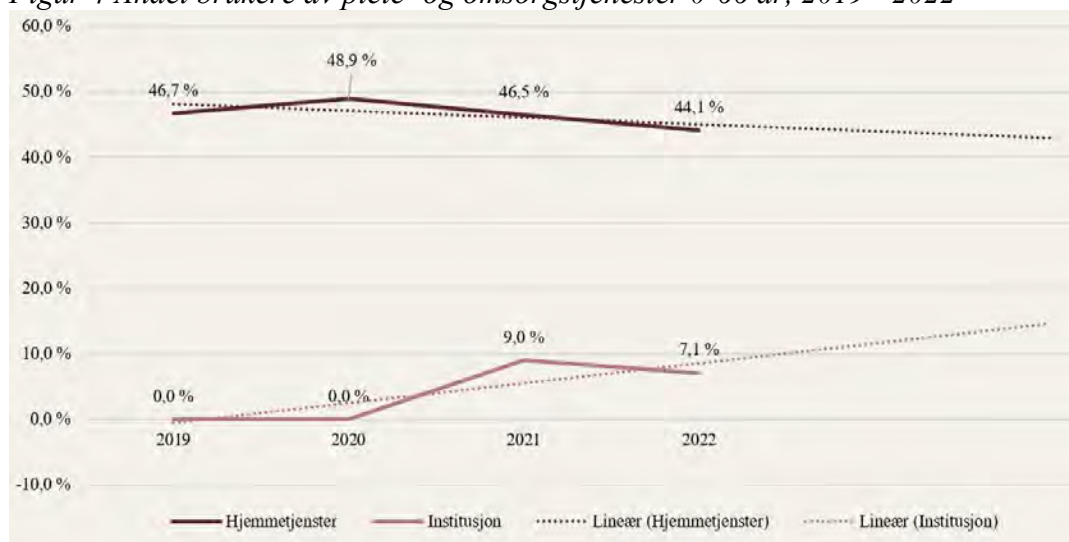

Kilde: Framsikt/SSB, middels vekst

Selv om mange eldre ikke har behov for omfattende kommunale tjenester, øker behovet generelt med alderen. I Tysvær kommune ser vi en betydelig økning i andelen eldre over 80 år, en gruppe som ofte har et større behov for kommunale tjenester.

I tillegg til at det blir flere eldre som vil få behov for kommunale pleie- og omsorgstjenester er det også mange under 67 år som mottar tjenester.

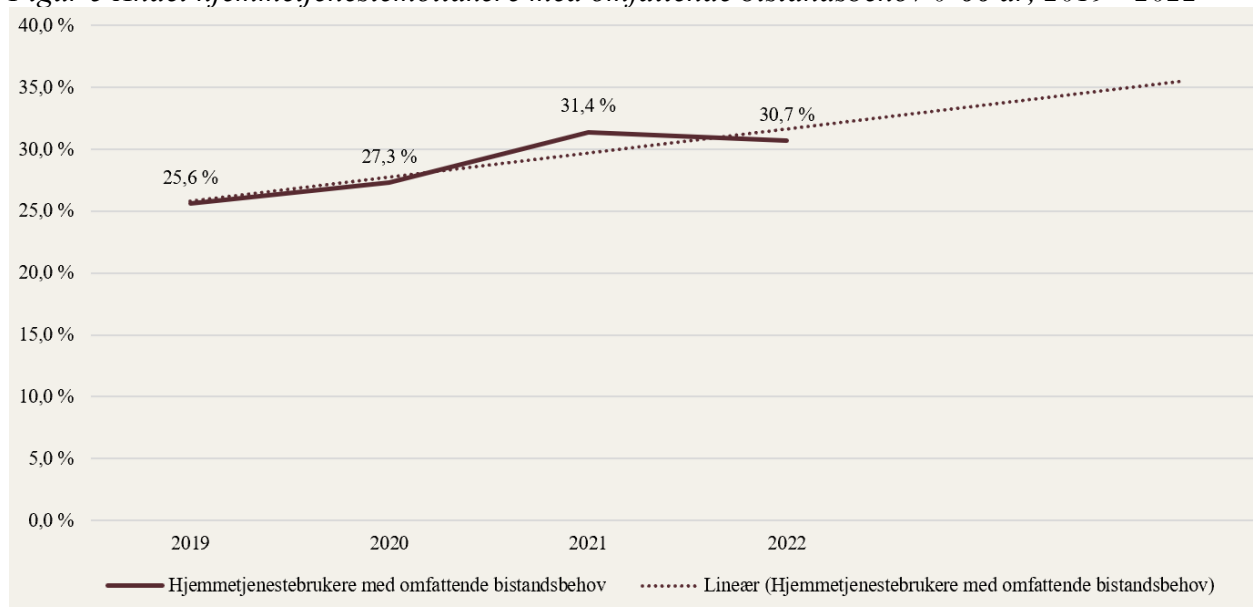
Figur 4 Andel brukere av pleie- og omsorgstjenester 0-66 år, 2019 - 2022

Kilde: Framsikt/SSB

44,1 % av alle som mottar hjemmetjenester i Tysvær kommune er under 67 år. Av alle beboere på institusjon er 7,1 % under 67 år.

Figur 5 Andel hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov 0-66 år, 2019 - 2022

Kilde: Framsikt/SSB

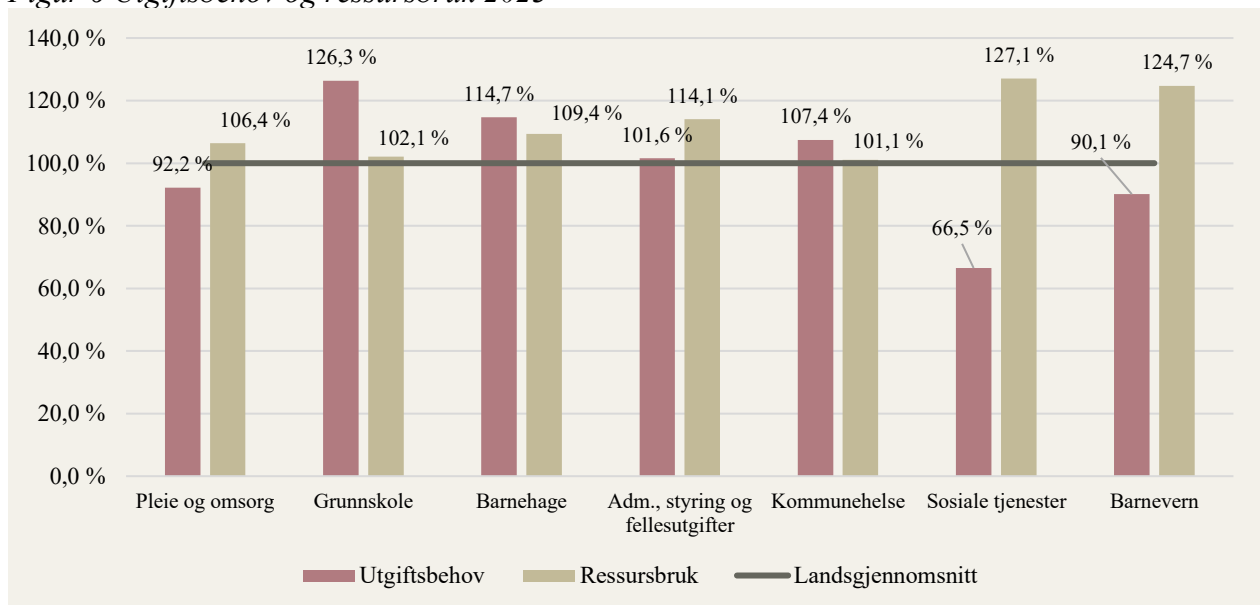
Av brukere av hjemmetjenester under 67 år har 30,7 % omfattende bistandsbehov. Trenden er stigende.

3.4 UTGIFTSBEHOV OG RESSURSBRUK

Utgiftsbehov er statens beregning av kommunens utfordringer innenfor et tjenesteområde sammenlignet med landsgjennomsnittet. Beregningen i statsbudsjettet (grønt hefte) baserer seg på objektive kriterier som antall eldre, unge, uføre og andre faktorer som kommunen ikke kan påvirke.

Ressursbruk er forholdet mellom kommunens egne utgifter på et tjenesteområde og landsgjennomsnittet, korrigert for kommunens utgiftsbehov. Ressursbruk på over 100 % betyr at kommunen bruker mer penger enn landsgjennomsnittet, korrigert for utgiftsbehovet.

Figur 6 Utgiftsbehov og ressursbruk 2023

Kilde: Framsikt

Tysvær kommune har et objektivt utgiftsbehov som er 4,9 % høyere enn landsgjennomsnittet. Ressursbruk er justert for kommunen sitt utgiftsbehov.

3.5 EFFEKTIVITET

Agenda Kaupang beregner en kommunes effektivitet ved å kombinere en kvalitetsindikator og en kostnadsindikator. Kvalitetsindikatoren er sammensatt av 86 forskjellige indikatorer innenfor ulike tjenesteområder. Kostnadsindikatoren er netto driftsutgifter justert for utgiftsbehov. For å beregne effektivitet bruker man gjennomsnittet av kvalitetsindikatoren og kostnadsindikatoren. Effektiv drift betyr tjenester med god kvalitet og lave kostnader.

For mer om disse beregningene, se [vedleggsdelen](#). Her presenteres også flere indikatorer.

Tabell 3: Effektivitetsindeks 2023, Tysvær kommune

	Kvalitets- indeks	Kostnads- indeks	Effektivitets- indeks
Pleie og omsorg	▲	▲	▲
Grunnskole	▲	●	▲
Barnehage	▲	▲	▲
Administrasjon	●	▲	●
Helse	▲	▲	▲
Sosial	▲	▲	▲
Barnevern	▲	▲	▲
Kultur	▲	▲	▲
Brann og redning	▲	▲	▲
Plan	◆	▲	▲
Samferdsel	●	▲	▲
Bolig	◆	▲	▲
Samlet	▲	▲	▲

Kilde: Agenda Kaupang, Norges best styrte kommuner - Kommuneindeksen 2023

* Samlet vurdering for kvalitet og kostnad er basert på flere tjenesteområder enn presentert i modellen. Innenfor kostnadsindeksen vurderes 15 tjenesteområder, mens innenfor kvalitetsindeksen vurderes 13 tjenesteområder. Vi har valgt ut de tjenesteområdene som både hadde kvalitetsindeks og kostnadsindeks.

Tabellen viser at Tysvær kommune har moderat høy effektivitet samlet sett for sine tjenester. Kvaliteten på tjenestene samlet viser en moderat kvalitet. Høy kvalitet finner vi innenfor samferdsel og administrasjon.

3.6 OPPSUMMERING

Tysvær kommune har et godt økonomisk handlingsrom, men det er viktig å være bevisst på utfordringene i årene som kommer. Med en aldrende befolkning og færre barn og unge vil det medføre:

- Økt behov for tjenester til eldre kan føre til økte utgifter.
- Håndtering av et stadig høyere forsørgerbehov.
- Redusert behov for skoleplasser.
- Behov for plan på hvordan en kan redusere aktiviteten og kostnadene i grunnskolen.

4 SEKTORVISE UTVIKLINGSTREKK

4.1 INNLEDNING

I denne delen går vi nærmere inn på de sektorvise utviklingstrekkene i kommunen. Sentrale kilder for dette er økonomiplanen 2024-2027, møte med kontrollutvalget, møte med administrasjonen og et knippe andre nasjonale og lokale styringsdokumenter.

4.2 OPPVEKST

4.2.1 FÆRRE BARN OG UNGE

Ifølge økonomiplanen er den største utfordringen når det gjelder økonomisk styring de neste 10-15 årene en endring i befolkningssammensetningen.⁴

Andelen unge mellom 0-19 år er ventet å minske med 10,1 % (321 personer) frem mot 2034. I grunnskolen er antall elever estimert til å reduseres med 18,2 % (313 personer) i tilsvarende tidsrom.

Det står i økonomiplanen at et redusert barneantall i barnehagene vil utfordre kommunen på å sikre en ressurseffektiv drift.⁵ Det kan potensielt være risiko for flere plasser enn det behovet skulle tilsi.

Når det gjelder grunnskolen, vil også demografiendringene påvirke driften. Ifølge økonomiplanen skal kommunen «opprettholde et kvalitativt godt og likeverdig tilbud til elevene i alle deler av kommunen, og kommunen skal drive skolene innenfor gitte økonomiske rammer».⁶

4.2.2 SKOLEMILJØ

I dialogmøtet med kontrollutvalget ble skolemiljø spilt inn som et mulig tema for forvaltningsrevisjon.

⁴ [Budsjett- og økonomiplan 2024-2027, s. 92](#)

⁵ Ibid.

⁶ Ibid., s. 93

Ifølge siste Ungdata-undersøkelse fra 2022, har de fleste unge i Tysvær det bra. For eksempel svarer 85 % av respondentene at de trives på skolen.⁷

Samtidig har det på nasjonalt nivå vært et økt søkelys på vold og trusler i skolen. Blant de 62 skolene i landet som hadde Arbeidstilsynet på besøk i fjor, fikk hele 47 kritikk for manglende forebygging av vold og trusler.⁸ Håndtering av vold i skolen ble pekt på som et risikoområde av administrasjonen i vårt dialogmøte.

Et mulig forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel undersøke hvorvidt kommunen har en strategi for å jobbe med de nevnte utfordringene. En kan også se nærmere på hva lærerne trenger for å stå i skolehverdagen, samt foreta en internkontroll av kommunens tilrettelegging som skoleeier. Det er også mulig å gå mer i dybden på hvordan skolene jobber for å ivareta det psykososiale miljøet.

4.2.3 VURDERING

Vurderingene oppsummeres i tabellen under. Vi kommer også med noen korte forslag til hva som kan være aktuelle problemstillinger. Disse står i kursiv i kommentarfeltet.

Risiko	Tema	Hvorfor vesentlig?	Kommentar/problemstilling
	Dimensjonering av tjenestetilbudet (oppvekst)	Det blir færre barn og unge i Tysvær. Et mål for Tysvær bør være å dimensjonere tjenestetilbudet i takt med den demografiske utviklingen. Det kan være vanskeligere å bygge ned tjenester enn å bygge dem opp. Dersom kommunen ikke klarer å bygge ned tilbudet i takt med barnetallet, er det en risiko for økte kostnader og/eller for at tjenestekvaliteten forringes.	<i>I hvilken grad har kommunen dimensjonert sitt tilbud på hhv. skole- og barnehage-området?</i> <i>I hvilken grad arbeider kommunen systematisk med dette?</i> <i>Hva vurderes til å være viktige utfordringer og muligheter?</i>

⁷ <https://www.ungdata.no/kartside/>

⁸ <https://www.utdanningsnytt.no/arbeidstilsynet-laerere-opplaering/skole-norge-ikke-rustet-for-vold-og-trusler-refses-av-arbeidstilsynet/394407>

	Skolemiljø	Trivsel på skolen er ansett som viktig for læring. Det stilles strenge krav til skolemiljø i lovverket. Det har nasjonalt vært et økt fokus på vold og trusler i skolen.	<i>Hvordan fungerer grunnskolens håndtering av enkeltsaker knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø?</i> <i>I hvilken grad jobber kommunen for å sikre et godt psykososialt skolemiljø?</i> <i>Hvordan er Tysværs rutiner i forbindelse med voldshendelser i skolen?</i> <i>Er de nåværende tiltakene tilstrekkelige?</i>
---	------------	---	---

4.3 HELSE OG VELFERD

4.3.1 DIMENSJONERING AV TJENESTETILBUD (HELSE- OG OMSORG)

Som mange andre kommuner står også Tysvær overfor store demografiske endringer i sitt helse- og velferdstilbud. Innbyggerne blir gradvis eldre og har behov for flere tjenester, samtidig som utfordringer med rekruttering og sykefravær gjør det vanskelig å opprettholde dagens nivå på tjenestene. Ved en fortsettelse av dagens utvikling vil dette nødvendigvis merkes negativt på tilbudenens kvalitet eller kostnader (eller begge).

En større gjennomgang av organisering og dimensjonering av sitt tjenestetilbud er et mulig tema for forvaltningsrevisjon. Hvordan arbeider kommunen med dimensjonering og ressursbruk på området, særlig i lys av framtidig behov og demografiske endringer?

Her er det en rekke momenter som kan være av betydning, blant annet geografiske forhold, bruk av velferdsteknologi, arbeidsbetingelser for de ansatte osv. Mer overordnet er det også mulig å se på arbeid knyttet til å utvikle et aldersvennlig samfunn, hvordan øke eller forbedre samarbeidet med andre kommuner og aktører, rette fokus mot større grad av egenmestring i hverdagen, m.m.

4.3.2 KOMPETANSEGAPET VIL ØKE INNEN HELSE OG OMSORG

De ansatte er ryggraden i helse- og omsorgstjenestene i kommunen. Tilstrekkelig og kompetent personell er avgjørende for at kommunene skal kunne tilby helse- og omsorgstjenester av god kvalitet. Det har blitt et større press på personellet i helse- og omsorgstjenestene i landet de siste årene, og situasjonen blir enda strammere frem mot 2035.

Ifølge SSBs framskrivninger vil det frem mot 2035 bli en kraftig vekst i behovet for årsverk både innen kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten i Norge. Den sterkeste behovsøkningen kommer i kommunehelsetjenesten. Det vil bli et stadig større gap mellom tilbud og etterspørsel etter sykepleiere og helsefagarbeidere.

Andelen av alle sysselsatte i Norge som jobber i helse- og omsorgstjenesten er tredoblet fra tidlig på 1970-tallet. I 2021 arbeidet 15 prosent av alle sysselsatte i helse- og omsorgssektoren. Mange kommuner i landet står i en bemanningskrise, og det er særlig vanskelig å få tak i sykepleiere og leger. Utfordringene er størst i distriktene.⁹

Det er høyskole- og universitetsutdannet personell som har stått for veksten de seneste årene. Fagarbeidere og personell uten formell utdanning har ikke økt tilsvarende.

Demografiutviklingen utfordrer helse- og omsorgssektoren på to måter: Økningen i antall eldre betyr økt behov for pleie- og omsorgstjenester. Samtidig bremses veksten i tilgjengelig arbeidskraft før den stopper helt opp. Fra midten av 2030-tallet vil antallet personer i yrkesaktiv alder falle. Helsepersonellkommisjonen mener derfor at det ikke er bærekraftig å øke helse- og omsorgssektorens andel av den totale arbeidsstyrken vesentlig. Fordi ansatte allerede er et knapphetsgode, og i «*enda større grad vil være det fremover, må helse- og omsorgstjenesten bruke personellet og deres kompetanse mye mer effektivt enn før. Det blir færre ansatte per pasient*».¹⁰

Gapet mellom tilbud og etterspørsel er strukturelle nasjonale helse- og omsorgsutfordringer som Tysvær naturligvis ikke kan løse alene. For Tysvær blir det derfor avgjørende å få til en best mulig utnyttelse av de ressursene og den kompetansen kommunen har.

Helt til slutt: Andelen kommuner som sier de sliter med å rekruttere sykepleiere er nesten fordoblet siden 2015.¹¹ Dette har ført til en skjerpet konkurranse mellom kommunene, som også konkurrerer med sykehus, vikarbyråer, private institusjoner og aktører utenfor helsesektoren. Kommunene har begynt å overby hverandre i form av økt lønn eller andre ordninger for å rekruttere kompetansen de trenger (rekrutteringstilskudd, lokale tillegg, nedbetaling av deler av studielån osv.). I tillegg er det en trend at flere sykepleiere leier seg selv ut via vikarbyrå, til langt høyere lønn.¹² Dette er forhold som etter alt å dømme vil bidra til å øke kommunens helse- og omsorgskostnader.

⁹ Helsepersonellkommisjonen – tid for handling, 2023.

¹⁰ Helsepersonellkommisjonen – tid for handling, 2023.

¹¹ [Ingen yrkesgrupper er vanskeligere å rekruttere for kommunene enn sykepleiere \(sykepleien.no\)](#)

¹² [Helseminister om sykepleiere som leier ut seg selv: – En kjempeutfordring \(vg.no\)](#)

4.3.3 PSYKISKE HELSETJENESTER

En rapport fra FHI konkluderer med at psykiske plager er vanlige blant ungdom. For jenter og kvinner i alderen 13-24 år har andelen som rapporterer psykiske plager som bekymring og stress økt de siste tiårene.¹³

En rapport fra Helsedirektoratet fra 2021, viser at mange kommuner og barne- og ungdomspsykiatriske avdelinger (BUP) opplever at føringene er uklare for barn og unge med moderate/alvorlige vansker.¹⁴

Kommunene ønsker en tydeligere presisering av hvilke tilstander det er forventet at de skal håndtere selv, og det ser ut til å være behov for å avklare ansvarsdelingen mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. En god ansvarsdeling er også viktig for å en god oppfølging i overgangene mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Ifølge økonomiplanen er det registrert økt behov for psykisk helsehjelp i alle aldersgrupper i Tysvær.¹⁵ Det er også et økt press på tjenestene til de som er alvorlig psykisk syke, og det blir ansett som utfordrende å tildele tjenester på rett nivå og rekruttere riktig kompetanse.¹⁶

¹³ <https://www.fhi.no/he/folkehelse/rapporten/psykisk-helse/psykisk-helse-hos-barn-og-unge/?term=#hovedpunkter>

¹⁴ Psykisk helsearbeid for barn og unge – en innsiktsrapport, Helsedirektoratet 2021

¹⁵ [Budsjett- og økonomiplan 2024-2027, s. 147](#)

¹⁶ Ibid.

4.3.4 VURDERING

Vurderingene oppsummeres i tabellen under. Vi kommer også med noen korte forslag til hva som kan være aktuelle problemstillinger. Disse står i kursiv i kommentarfeltet.

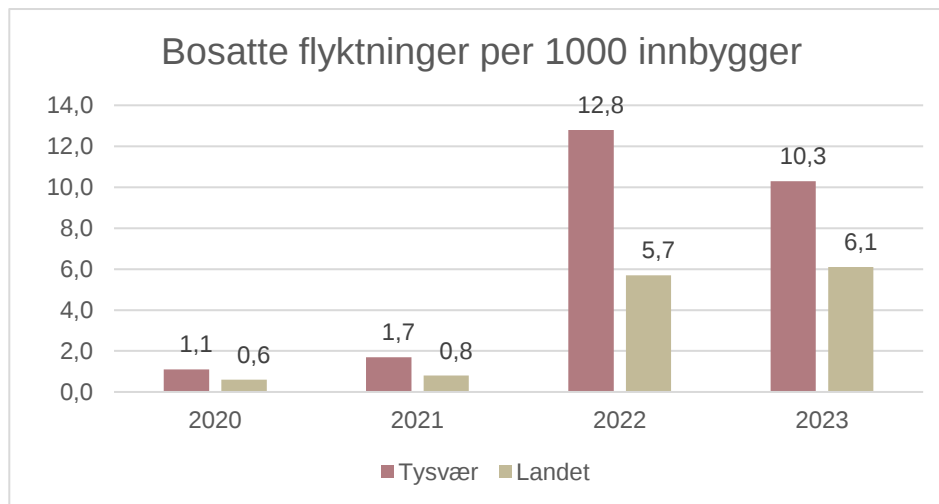
Risiko	Tema	Hvorfor vesentlig?	Kommentar
	Dimensjonering av tjenestetilbudet (helse- og omsorg)	Flere eldre vil få behov for tjenester. Er tjenestetilbudet riktig dimensjonert og organisert, slik at framtidens økte behov kan bli dekket? Risiko for at en får utfordringer med å yte riktige tjenester på riktig nivå til riktig tid og sted. Dimensjonering henger sterkt sammen med ressursbruk.	<i>I hvilken grad er tjenestene riktig dimensjonert for de neste årenes utvikling?</i> <i>I hvilken grad eksisterer det organisatoriske endringer som vil gi et bedre helhetlig tilbud?</i> <i>Tildeles tjenestene på riktig nivå?</i>
	Helse- og omsorg – kompetanse-utnyttelse	Kompetansegapet vil trolig øke i sektoren. Færre sykepleiere og helsefagarbeidere, økt behov. Skjerpet konkurranse mellom kommunene, som allerede nå har begynt å overby hverandre i kampen om arbeidskraften. Helse- og omsorgssektoren i Tysvær må fremover bruke kompetansen mer effektivt og samtidig være en attraktiv arbeidsgiver for de ansatte.	Dette er primært basert på befolkningsframskrivninger og rapporten fra helsepersonell-kommisjonen <i>I hvilken grad klarer Tysvær å utnytte den samlede kompetansen for å sikre best mulige tjenester?</i>
	Psykiske helsetjenester	Økning i personer med psykiske vansker. Kommunen må håndtere flere av disse selv. Uklar ansvarsdeling mellom kommuner og spesialisthelsetjeneste. Risiko for at syke ikke får tilfredsstillende psykisk helsehjelp. Kommunen sier det er et økt press på tjenestene til de som er syke og at det er utfordrende å tildele tjenester på rett nivå.	<i>I hvilken grad sikres brukerne god oppfølging? Hvordan fungerer samarbeidet med spesialisthelsetjenesten?</i>

4.4 SAMFUNN

4.4.1 INTEGRERING AV FLYKTNINGER

Tysvær bosatte totalt 265 flyktninger i perioden 2022-2023.¹⁷ For 2024 er kommunen anmodet å bosette 130 flyktninger, men kommunen har vedtatt å bosette 50.¹⁸

Figur 7 Bosatte flyktninger per 1000 innbygger

Ifølge figuren over, har Tysvær bosatt langt flere flyktninger i forhold til innbyggertall enn landssnittet.

I dialogmøtet med administrasjonen ble flyktnings situasjonen pekt på som utfordrende. Det ble blant annet pekt på at det er vanskelig å finne boliger. En av konsekvensene er flere bosettinger i mindre deler av kommunen, noe som har ført til en plutselig stor andel av elever med flyktningbakgrunn på mindre skoler. Ifølge økonomiplanen medfører dette flere innføringsklasser og økte kostnader siden tilbudene blir gitt i den enkelte skole.¹⁹

¹⁷ Imdi

¹⁸ Ibid.

¹⁹ [Økonomiplanen 2024-2027, s.62](#)

Økte kostnader og et høyere press på tjenestene, blir i økonomiplanen også nevnt som potensielle utfordringer som følge av befolkningsveksten.²⁰ Integreringstilskuddet går til bosetting og integrering i skole og arbeidsmarked, og kostnadsveksten må dekkes i ordinær drift.

Det blir sentralt for Tysvær i årene som kommer å lykkes med integreringen, og få flyktningene ut i arbeid, slik at dette ikke blir en stor utgiftspost for kommunen.

4.4.2 DIGITALISERING

Samfunnet blir i økende grad digitalisert. Dette gjelder også offentlig sektor. Siden de fleste offentlige tjenester er kommunale tjenester, er kommunene en sentral aktør i dette arbeidet. Dette fører til økende krav og forventninger til at kommunene følger trenden.

I SSB sin undersøkelse «digitalisering og IKT i offentlig sektor» fra 2022, svarte 5 av 10 kommuner at «manglende kompetanse i svært stor eller ganske stor grad hadde vært til hinder for utviklingen av kommunens digitale tjenester».²¹ Ønske om økt digitalisering blant kommunene er økende. Fra 2018 til 2022 var det en markant økning i kommuner som svarte at de enten har utarbeidet en digitaliseringsstrategi og/eller iverksatt omfattende IKT-prosjekter.²² I 2023 svarte 80,7 % av landets kommuner at digitaliseringstiltak vil føre til «økt kvalitet på tjenester for eksterne brukere».²³

Samtidig viser SSBs tall for alle kommuner, uavhengig av størrelse, at 72,1 % opplevde problemer med rekrutteringen av IKT-spesialister i 2023.²⁴

Å lykkes med rekruttering, men også utviklingen av intern kompetanse, vil være essensielt med tanke på implementeringen av tiltak. Å «videreføre fokus på digitalisering og digitale løsninger» er et satsingsområde i denne planperioden.²⁵

²⁰ Ibid.

²¹ <https://www.ssb.no/teknologi-og-innovasjon/informasjons-og-kommunikasjonsteknologi-ikt/artikler/digitalisering-i-kommunene>

²² <https://www.ssb.no/statbank/table/14024/tableViewLayout1/>

²³ Ibid., SSB-KOSTRA.

²⁴ <https://www.ssb.no/statbank/table/12038/tableViewLayout1/>

²⁵ [Økonomiplan 2024-2027, s. 83](#)

4.4.3 INFORMASJONSSIKKERHET

Med tanke på hvor viktig informasjonsteknologi er blitt, blir også sikkerheten knyttet til det sentralt. Ifølge en undersøkelse fra 2021, opplever 40 % av norske kommuner at de ikke har sikret dataene sine godt nok.²⁶ Informasjons- og IKT-sikkerhet er nevnt i økonomiplanen som strategiske satsingsområder i denne planperioden.²⁷

Med økende grad av digitalisering av offentlige tjenester, blir det bare viktigere og viktigere å sikre de dataene kommunen har ansvar for. Potensielle angrep kan slå ut essensielle deler av kommunens infrastruktur, og føre til brudd på personvern hensyn. Dette er alvorlig både med tanke på driften av kommunen, men også innbyggernes tillit til den. Kommunale krav til informasjonssikkerhet er allerede satt i ulike regelverk, men med en økende grad av digitalisering, er det ikke usannsynlig at disse bare vil bli strengere med årene.

Sentrale spørsmål for Tysvær er altså hvorvidt en er tilstrekkelig rustet med tanke på fremtiden, om det er flere effektiviseringsgevinster å hente ved hjelp av digitalisering og om sikkerheten er i tråd med regelverket.

4.4.4 VEDLIKEHOLD AV KOMMUNALE BYGNINGER OG VEIER

I dialogmøtene med administrasjonen og kontrollutvalget var vedlikehold av kommunens bygninger og veier et tema. Det fremgikk av møtet med administrasjonen at Tysvær budsjetterer med forfall både for veier og bygg. Kontrollutvalget pekte at det var ønskelig å vite om veiene er kvalitetsmessig tilstrekkelig vedlikeholdt og om det foreligger realistiske planer for vedlikehold av den kommunale bygningsmassen.

Viktigheten av vedlikehold av kommunale bygninger og veier kan også knyttes til Tysværs mål om å omstille og utvikle seg til en mer bærekraftig kommune. I tråd med den vedtatte omstillingsplattformen TK 2030 skal Tysvær bidra til bærekraftig samfunnsutvikling innenfor strammere økonomiske rammer.²⁸ Vedlikehold kan være kostnadsbesparende satt opp mot å bygge nytt.

²⁶ <https://www.digi.no/artikler/mangelfull-datasikkerhet-i-to-av-fem-kommuner/507890>

²⁷ Ibid.

²⁸ <https://www.tysver.kommune.no/samfunnsutvikling/tk-2030/>

Vedlikehold av offentlige bygninger er en investering i samfunnets velferd og fremtid, og er dermed vesentlig. Det er også risiko involvert hvis vedlikeholdet ikke er tilstrekkelig, med tanke på oppfølgingen av lovverk og standarder som kommunen må rette seg etter.

4.4.5 VURDERING

Vurderingene oppsummeres i tabellen under. Vi kommer også med noen korte forslag til hva som kan være aktuelle problemstillinger. Disse står i kursiv i kommentarfeltet.

Risiko	Tema	Hvorfor vesentlig?	Kommentar
	Integrering av flyktninger	Integrering involverer mange tjenestoområder. Risiko for at kommunen ikke er godt nok rigget til å håndtere de siste årenes vekst av flyktninger. Å lykkes med integrering og sysselsetting av flyktningene er viktig for både kommuneøkonomien og enkeltmenneskene.	<i>Har Tysvær etablert et system for internkontroll som gir tilstrekkelig oversikt og kontroll på at flyktninger i kommunen mottar den oppfølgingen de har krav på?</i> <i>Hvordan fungerer språkopplæringen?</i> <i>I hvilken grad legger Tysvær til rette for sosial integrering?</i>
	Digitalisering	Etter planen skal det utgis en ny nasjonal digitaliseringsstrategi i løpet av 2024. Forventningene blir bare større og større for hvert år og kommunen må være tilpasningsdyktig. Tiltak kan effektivisere kommunen på sikt hvis gjennomført riktig.	<i>I hvilken grad tilbyr Tysvær digitale løsninger i sin kontakt med innbyggerne?</i> <i>Hvordan opplever innbyggerne kontakten gjennom kommunen sine digitale informasjonskanaler?</i> <i>I hvilken grad jobbes det for å utvikle digital kompetanse og iverksette digitaliseringsprosjekter internt i kommunen?</i>

	Informasjonssikkerhet	Vanskelig å skaffe kompetanse. Økt digitalisering av tjenester gjør informasjonssikkerhet mer prekært. Mangelfull sikkerhet kan få alvorlige konsekvenser.	<i>I hvilken grad har Tysvær en datasikkerhet i tråd med gjeldende regelverk?</i> <i>I hvilken grad blir Tysværs systemer og rutiner innen informasjonssikkerhet og personvern etterlevd i de ulike tjenesteområdene?</i> <i>Hva kan gjøres for å forbedre kompetansen?</i>
	Vedlikehold av kommunale bygninger og veier	Vedlikehold av bygninger og veier kan være kostnadsbesparende i forhold til om man må bygge nytt. Bygninger og veier er ofte store investeringer, og ved å sørge for at de er i god stand, sikrer man at kommunen får mest mulig igjen for investeringen. Vedlikehold sikrer at bygninger og veier er i tråd med lover og standarder.	<i>I hvilken grad har Tysvær et tilfredsstillende planleggings- og styringssystem for vedlikehold av kommunale bygninger og veier?</i> <i>I hvilken grad har Tysvær mål, strategier og tiltak for å sikre et godt verdibevarende vedlikehold av kommunale bygninger og veier?</i>

4.5 ADMINISTRASJON

4.5.1 KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

I dialogmøtene med administrasjonen og kontrollutvalget ble aspekter ved kommunen som arbeidsgiver fremhevet. Administrasjonen pekte på at rekruttering er veldig utfordrende for kommunen. Å få tak i arbeidskraft med den riktige kompetansen er noe en sliter med. Det ble også pekt på at det da også handler om å ta vare på de ansatte og den kompetansen kommunen allerede besitter.

Det rettes stor oppmerksomhet til arbeidskraftutfordringen i økonomiplanen. I det kommende året settes det blant annet spesielt fokus på tiltak for å rekruttere og beholde godt kvalifiserte

medarbeidere.²⁹ Det påpekes at en god personal- og rekrutteringsstrategi er nøkkelfaktorer for å sikre at Tysvær i fremtiden også er en attraktiv arbeidsgiver.³⁰

Det er et ønske om å utarbeide en overordnet plan og flere tiltak for hvordan kommunen skal både tiltrekke seg og beholde nødvendig arbeidskraft og kompetanse.³¹

Å lykkes med å sikre kompetent og tilstrekkelig arbeidskraft, vil være vesentlig for å opprettholde et godt nok tjenestetilbud for innbyggerne.

4.5.2 IVERKSETTELSE AV POLITISKE VEDTAK

I vårt dialogmøte med kontrollutvalget ble kommunens arbeid med politiske vedtak og planer pekt på som noe en burde undersøke nærmere. Det ble reist spørsmål rundt hvor mange aktive planer kommunen har, og hvilke systemer en bruker for å holde oversikten over alle vedtakene. Det var også ønskelig å se nærmere på hvordan kommunen følger opp de politiske vedtakene.

Oppfølging og oversikt over aktive planer og vedtak er vesentlig for å skape tillit mellom kommunens innbyggere, politikere og administrasjon.

Ansvar for implementering er også nedfelt i lovverket og således av stor betydning.

«Samspelet mellom tilsette, administrasjon og folkevalde» var på planen over forvaltningsrevisjoner i forrige periode, men ble ikke gjennomført.

4.5.3 ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Sykefravær ble nevnt av både administrasjonen og kontrollutvalget.

²⁹ [Økonomiplan 2024-2027, s. 32](#)

³⁰ Ibid.

³¹ [Økonomiplan 2024-2027, s. 33](#)

Ifølge økonomiplanen er det for eksempel et relativt høyt sykefravær i avdelingen for helse og mestrings.³² Det kommer frem at dette er en «betydelig utfordring som må jobbes med».³³

Å ha tilstrekkelig med arbeidskraft og kompetanse er vesentlig for å sikre kvalitet på tjenestene og for kommunens ressursbruk.

At det foreligger rutiner og planer for å forebygge sykefravær er vesentlig. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan også gå bredere og sette søkelys på kommunens arbeid med arbeidsmiljø i tillegg.

4.5.4 VURDERING

Vurderingene oppsummeres i tabellen under. Vi kommer også med noen korte forslag til hva som kan være aktuelle problemstillinger. Disse står i kursiv i kommentarfeltet.

Risiko	Tema	Hvorfor vesentlig?	Kommentar
	Arbeids- giverrollen – grep for å beholde og rekruttere ansatte	Stor konkurranse om arbeidskraften innen alle kommunalområder. Vanskelig å få tak i kompetent arbeidskraft. Dersom kommunen ikke klarer å skaffe til veie kompetent arbeidskraft, er det en risiko for redusert tjenestekvalitet og for forsinkelser eller stans i planlagte prosjekter.	<i>En FR kunne sett nærmere hva kommunen gjør for å rekruttere, beholde ansatte og på kompetanseutnyttelse.</i> <i>Aktuelt mot slutten av perioden? Da har man kanskje erfaring med ny personal- og rekrutteringsstrategi.</i> <i>Kan også ses i sammenheng med en case, eks. innen helse- og omsorg.</i>

³² Ibid., s. 148

³³ Ibid.

	Iverksettelse av politiske vedtak	Viktig at den politiske styringen blir ivarettatt og at politiske mål blir realisert i praksis. Hvis politiske vedtak og planer ikke blir implementert, vil også dette gå utover tilliten mellom innbyggere, politikere og administrasjon. Kommunens praksis bør være i tråd med kommuneloven.	<i>Har Tysvær etablert et system til å holde oversikt over vedtak og planer?</i> <i>Har Tysvær et system for å sikre iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak?</i> <i>I hvilken grad blir politiske vedtak iverksatt?</i>
	Arbeidsmiljø og sykefravær	Det er et høyt sykefravær på noen områder. Høyt sykefravær kan gå utover kvaliteten på tjenestene og ressursbruken i kommunen. Å sikre et godt arbeidsmiljø kan forebygge sykefravær. Et godt arbeidsmiljø fremmer trivsel og motivasjon, noe som kan føre til økt produktivitet. Kommuner som er kjent for å ha et godt arbeidsmiljø, tiltrekker seg lettere kvalifiserte søkere og har lettere for å beholde dyktige medarbeidere. Dette er viktig i en tid hvor konkurransen om kvalifisert arbeidskraft kan være høy.	<i>I hvilken grad har Tysvær system og rutiner for forebygging og oppfølging av sykefravær?</i> <i>I hvilken grad har kommunen mål for arbeidet med å redusere sykefraværet?</i> <i>Jobber kommunen systematisk for å forbedre arbeidsmiljøet?</i>

5 FORVALTNINGSREVISJONER

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner	Årstall
Plan- og byggesak	2020
Effektivisering, forbedring og tjenestetilpasning	2021
Forebygging og tidlig innsats i barnehage og barneskole	2023
Beredskap, hendinger og katastrofar	Levering mai 2024

Ikke gjennomførte forvaltningsrevisjoner	
Barnevernet	Prioritet 1
Reduksjon i framtidig inntektsgrunnlag	Prioritet 3
Kontraktsoppfølging	Prioritet 4
Samspelet mellom tilsette, administrasjon og folkevalde	Aktuelt
Manglande kompetanse	Aktuelt

Ikke gjennomførte eierskapskontroller	Årstall
Generell eigarstyring av Tysvær kommune	Prioritet 1
Haugaland Kraft AS	Aktuelt
Haugaland Interkommunale Miljøverk (HIM) IKS	Aktuelt
Haugaland Vekst IKS	Aktuelt
Friluftsrådet Vest	Aktuelt

6 STATLIGE TILSYN

Årstall	Område	Tema	Utført av
2020	Drikkevann	Vannforsyningssystem	Mattilsynet
2020	Sosial	Undersøkelse av tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene i NAV	Statsforvalteren i Rogaland
2021	Arbeidsmiljø	Postale tilsyn i kommuner – Asbest	Arbeidstilsynet
2021	Grunnoppplæring	Grunnskule vaksne	Statsforvalteren i Rogaland
2021	Barnevern	Landsomfattende tilsyn 2021 med barneverntjenestens arbeid med undersøkelser – Egenvurderingstilsyn.	Statsforvalteren i Rogaland
2022	Miljø og klima	Tilsynsaksjon kunstgressbaner	Statsforvalteren i Rogaland
2022	Mattrygghet	Tilsyn institusjonskjøkken	Mattilsynet
2023	Matrikkelen	Matrikkellovtilsyn	Statens Kartverk
2023	Grunnoppplæring	FNT Skolemiljø og internkontroll	Statsforvalteren i Rogaland
2024	Matrikkelen	Matrikkellovtilsyn	Statens Kartverk
2024	Arbeidsmiljø	Tilsyn arbeidsvilkår - offentlige oppdragsgivere - lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter	Arbeidstilsynet
2024	Miljø og klima	Kommunetilsyn med kommunens forsøplingsmyndighet (§28)	Statsforvalteren i Rogaland
2024	Landbruk	Forvaltningskontroll inkl. saker fra Haugesund, tilskotsordningar på landbruksområdet	Statsforvalteren i Rogaland
2024	Arbeidsmiljø (2 stk.)	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidstilsynet
2024	Samfunnssikkerhet og beredskap	Felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	Statsforvalteren i Rogaland

7 KOMMUNALE SELSKAPER

7.1 INNLEDNING

Det snakkes om eierstyring når kommunen har valgt å opprette selskaper som skal sørge for tjenester til kommunens innbyggere. Virksomhet som forvaltes av kommunens administrasjon med kommunedirektøren som øverste administrative leder, er ikke å anse som eierstyring.

I denne sammenheng forstås derfor eierstyring som å sørge for at kommunens interesser forvaltes i tråd med formålene satt for selskapene. Det offentlige forvalter våre skattepenger og skal løse lovpålagte oppgaver og tilby tjenester til innbyggere. Derfor bør eierne være fremoverlente, informerte, og interesserte i sine selskaper.³⁴

God eierstyring er viktig for å:

- oppnå de mål eierne har hatt med opprettelsen av selskapet
- forvalte ressursene på best mulig måte
- kontrollere risiko

7.2 LOVREGLER

Ifølge kommuneloven § 23-2.1c skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Ifølge kommuneloven § 23-2.1d skal kontrollutvalget også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).

Det kan gjennomføres både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskaper. Dette innebærer hvordan eierskapsoppfølgingen er gjennomført (eierskapskontroll) og forvaltningsrevisjon av selskapet (hvordan utvalgte sider ved driften av selskapet er gjennomført). Det kan gjennomføres eierskapskontroll uten forvaltningsrevisjon av én eller flere selskaper, og det kan gjennomføres eierskapskontroll av kommunes eierstyring av samtlige selskaper som er omfattet av denne type kontroll.

Selskapstyper som er omfattet av eierskapskontroll er:

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap

³⁴ [Hva kjennetegner god eierstyring? - NKRF](#)

- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

7.2.1 HVILKE SELSKAPSFORMER ER OMFATTET AV EIERSKAPSKONTROLL?

Eierskapskontroll i selskaper omfatter alt kommunalt/fylkeskommunalt eierskap som er organisert med hjemmel i andre lover enn kommuneloven, samt interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap (så lenge de er organisert som selvstendige rettssubjekter). Inkludert er dermed aksjeselskaper (AS), interkommunale selskaper (IKS) og samvirkeforetak (SA).

Utenfor rekkevidden av eierskapskontroll er f.eks. kommunale foretak (KF) og interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekter. Vertskommunesamarbeid kan ikke være selvstendige rettssubjekter. Heller ikke stiftelser og foreninger omfattes av regelverket om eierskapskontroll. Kommunale foretak (KF) kan gjøres gjenstand for forvaltningsrevisjon på lik linje med annen kommunal virksomhet.

Figur 8 Oversikt over selskapsformer som kan brukes til kommunalt eierskap.

Eierne står ganske fritt i valg av selskapsform. Aksjeselskapsformen er imidlertid lovkrav eller anbefaling for en rekke typer virksomheter (energiproduksjon, arbeidsmarkedsbedrifter og bompengeselskaper). Aksjeselskapsformen kan anses godt tilpasset for virksomheter som opererer i et marked med risiko- og konkurranseeksponering.

IKS-formen kan anses godt tilpasset for virksomheter som håndterer kommunale oppgaver i egenregi for eierne (deltakerne) og hvor det ellers ikke er aktuelt med fortjeneste/utbytte (typisk virksomheter som driver med kultur, idrett eller under selvkostregimet). Slike selskap opprettes gjerne når dette gir en effektivitet i kommunenes tjenesteproduksjon. Dersom det drives næring

med fortjeneste/utbyttmuligheter i et IKS, vil dette ofte være skilt ut i heleide datterselskaper som er aksjeselskaper.

7.2.2 HELEIDE OG DELEIDE KOMMUNALE SELSKAPER

Heleide kommunale selskaper

Kontrollutvalget har innsynsrett i heleide selskaper iht. kommuneloven § 23-6. Med heleide selskaper mener vi aksjeselskaper kun eid av kommuner/fylkeskommuner og interkommunale selskaper (IKS-er). I tillegg kommer de to samarbeidsformene kommunalt oppgavefellesskap og interkommunalt politisk råd. Kommunalt oppgavefellesskap gjelder imidlertid stort sett friluftsråd.

Deleide kommunale selskaper

Med deleide selskaper mener vi selskaper hvor det er andre typer eiere (private, staten e.a.). Med deleide selskaper har ikke kontrollutvalget innsynsrett. Det samme gjelder andre selskapsformer enn nevnt i kommuneloven § 23-6 (eksempelvis samvirker). Forvaltningsrevisjon i de nevnte selskaper kan bare foretas etter avtale med øvrige eiere eller når det eventuelt er vedtektsfestet. Det kan imidlertid nå uansett gjennomføres en kontraktsrevisjon, jf. kommuneloven 23-6, siste ledd.

7.3 SELSKAP SOM KAN OMFATTES AV EIERSKAPSKONTROLL

Tysvær kommune Selskap	Heleid AS	IKS	Deleid AS	Annet
Holding Haugaland Næringspark AS	10,85 %			
Vann Vest AS	4,34 %			
Haugaland Brann og Redning IKS		13,78 %		
Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS		17,00 %		
Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS		9,11 %		
Haugaland Vekst IKS		9,09 %		
Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS				
Karmsund Havn IKS		7,69 %		
Krisesenter Vest IKS		8,89 %		
Rogaland Revisjon IKS				
Aktio AS			5,14 %	
Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS			19,78 %	
E134 Haukelivegen AS			2,17 %	
Haugaland Kraft AS			7,59 %	
Haugalandsmuseet AS			12,00 %	
Hordfast AS			3,38 %	
HIL-Hallen AS			5,00 %	
Marin Energi Testsenter AS			1,68 %	
Musikkselskapet Nordvegen AS			16,00 %	
Norsk Bane AS			0,19 %	
Storhall Karmøy AS			5,00 %	
Aksdal Næringspark AS			40,00 %	
Tysvær Arena Drift AS			97,41 %	

Tysvær Bygdeblad AS			7,25 %	
Biblioteksentralen SA				N/A
Haugalandsrådet Interkommunalt Politisk Råd				9,09 %
Friluftsrådet Vest Kommunalt Oppgavefellesskap				N/A
KLP (Gjensidige forsikring)				N/A

7.4 KOMMUNEN SOM EIER

Tysvær kommune sin eierskapsmelding er fra 2022. Eierskapsmeldingen redegjør for rammeverk for kommunalt eierskap, prinsipper for eierstyring og en oversikt over alle selskaper i porteføljen.

I risiko- og vesentlighetsvurderingen fra 2020 ble det pekt på at kommunen ikke fulgte opp alle prinsipper for eierstyring knyttet til en selskapskontroll av Karmsund Havn IKS. Blant annet var det ikke etablert rutiner knyttet til kommuneintern dialog i forkant av møter i selskapets representantskap. Siden det ikke har vært gjennomført noen eierskapskontroller i perioden fra 2020 til 2024 – er det vanskelig å vite om kommunen har skjerpet sin praksis i tråd med gjeldende rutiner.

7.5 HELEIDE AKSJESELSKAPER

- Haugaland Næringspark AS: Haugaland Næringspark er Norges største ferdigregulerte næringsområde med eget havneanlegg med dypvannskai. Parken ligger ved Gismarvik i Tysvær kommune i Rogaland.

I 2018 ble Haugaland Næringspark solgt til kommunene Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord og Bokn. Kjøpesummen på 350 millioner kroner ble gjort opp ved motregning av lån kommunene hadde til Haugaland Kraft. Morselskapet Holding eier 100% av aksjene i Haugaland Næringspark AS, som igjen eier 100% av datterdatterselskapet Gismarvik Bygg AS.

Det er per i dag liten aktivitet i morselskapet, men datterselskapet Haugaland Næringspark AS hadde i 2022 en omsetning på 16 millioner og et negativt årsresultat på 322 000 kroner. Selskapet har god soliditet (19,6%) og meget god likviditet (22,22%).

Det ble gjennomført en kombinert «selskapskontroll» av Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS i 2015.

7.6 INTERKOMMUNALE SELSKAPER

- Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS (IKA): Interkommunalt Arkiv i Rogaland (IKA) er et selvstendig interkommunalt selskap, eid av fylkeskommunen, 22 kommuner og to interkommunale selskaper i Rogaland. Det ble sist gjennomført en selskapskontroll av selskapet i 2013.
- Rogaland Revisjon IKS: Forrige selskapskontroll ble gjennomført i 2011 av ReVisor AS.

- Haugaland Vekst IKS: Selskapet ble stiftet i 2004 og har som formål å drive regionalt nærings- og utviklingsarbeid. Selskapet er eid av ti kommuner på Haugalandet, samt Rogaland fylkeskommune. Det har ikke vært utført eierskapskontroll av selskapet i nyere tid.

Selskapet hadde i 2022 en omsetning på 13,9 millioner kroner, og et årsresultat på 1,8 millioner. Selskapets likviditet og soliditet fremstår som meget god.

Det har ikke vært gjennomført eierskapskontroll av selskapet i nyere tid.

- Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS: HKS IKS er et interkommunalt selskap som utfører sekretariatstjenester til kontrollutvalgene i kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sauda, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord.

Selskapet har de siste årene hatt en tilfredsstillende økonomisk situasjon og risikoen vurderes som lav.

- Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS: Haugaland Interkommunale Miljøverk, HIM, er et interkommunalt selskap (IKS), og ble etablert i 2007 av eierkommunene Bokn, Etne, Haugesund, Tysvær og Vindafjord. Selskapet er opprettet for å utføre lovpålagte oppgaver tilknyttet renovasjon, gjenvinning, slamrenovasjon og slambehandling for disse kommunene.

Selskapet omsatte for 134 millioner kroner i 2022 og hadde et årsresultat på ca. 3 millioner. Selskapets likviditet har bedret seg de siste årene og anses nå som meget god. Soliditeten har vært i en negativ trend de siste årene, og anses nå som tilfredsstillende.

I dialogmøte med administrasjonen i Tysvær så trekkes selskapet frem som aktuelt for eierskapskontroll. Administrasjonen i Vindafjord kommune peker videre på at selskapet må leve opp til mange miljøkrav og at det vil komme flere i årene som kommer.

- Krisesenter Vest IKS: Krisesenter Vest IKS har 17 eierkommuner og avdelinger i Haugesund og på Stord. Alle kommuner er pålagt å ha et tilbud til innbyggere som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Krisesenteret gir et bo- og dagtilbud til kvinner, barn, menn og LHBT-personer.
- Karmsund Havn IKS: Er eid av Karmøy, Haugesund, Tysvær, Bømlo, Sveio og Bokn kommune. Karmøy og Haugesund er de største eierne med 34,86% hver. Tysvær og Bømlo eier 7,69%, mens Bokn og Sveio eier 3,85%.

Karmsund Havn IKS forvalter et av landets største og mest trafikkerte havneområder, og samarbeider tett med regionens tyngste aktører innenfor all maritim virksomhet. Selskapet

forvalter eiendoms- og infrastrukturverdier for over 3 milliarder, og har hovedkontor på Garpeskjær i Haugesund.³⁵

I eierskapsmeldingen til Bokn, trekkes selskapet frem som et av de viktigste selskapene for kommunen. Det fremgår videre at eierskapet primært er næringspolitisk motivert og knyttet opp mot utvikling av næringslivet på Haugalandet.

Selskapet forvalter store verdier og kontrollutvalget i Bokn trekker Karmsund Havn IKS som aktuelt for eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon i denne perioden. Bakgrunnen for dette er blant annet å se i hvilken grad selskapet følger opp eiernes føringer og målsetninger for selskapet. Det påpekes videre at selskapet ønsker å omgjøres fra et IKS til AS for å øke lånerammen og utvikle selskapet videre. Det er lagt opp til at eierne må ta stilling til dette spørsmålet i løpet av 2024.³⁶

- **Haugaland Brann og Redning IKS:** Haugaland brann og redning IKS er et samarbeid mellom seks kommuner på Haugalandet for å løse kommunene sitt ansvar og sine plikter etter brannvernloven. Haugaland brann og redning IKS har vært i drift siden 1. juli 2018.

I 2020 hadde kommunen ni eiere. I møte med administrasjonen i Vindafjord kommune stilles det spørsmål ved hvordan robustheten i tjenestene er når stadig flere kommuner har trukket seg ut – og om dette har noen konsekvenser for innbyggerne i eierkommunene. Kontrollutvalget i Bokn kommune trekker også frem selskapet som aktuelt pga. usikkerhet rundt samarbeidet, anskaffelser og behov for investeringer for å imøtekomme krav.

Selskapets økonomiske situasjon i 2019 var god med en omsetning på 107 millioner kroner og årsresultat på 8,6 millioner. Selskapet har ikke levert regnskap til Brønnøysundregistrene siden den gang.

7.7 DELEIDE AKSJESKAPER

Haugaland Kraft AS

Hovedvirksomhetene til Haugaland Kraft er produksjon, overføring og omsetning av elektrisk kraft, samt utbygging og drift av fibernettverk. Konsernet består i dag av ett morselskap (Haugaland Kraft AS) og fire heleide datterselskaper: Haugaland Kraft Energi, Haugaland Kraft Fiber, Fagne og Endra. I tillegg er selskapet majoritetseier i Sunnhordland Kraftlag og Afiber og er deleier i Deep Wind Offshore, Havnekraft og Datek.

³⁵ [Karmsund Havn](#)

³⁶ [Karmsund Havn, Politikk | Forbereder framtiden for Karmsund Havn \(h-avis.no\)](#)

Konsernet eies av kommunene Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord, Sveio, Utsira, Suldal, Sauda, Ullensvang, Etne, Fitjar og Bømlo samt selskapene Finnås Kraftlag SA, SØK AS, Fitjar Kraftlag SA.

Selskapet er viktig både som leverandør av kritiske samfunnstjenester og infrastruktur, men også økonomisk – i form av betydelige utbyttebetalinger til eierne. Konsernet betalte ut totalt 500 millioner kroner til eierne i 2023, derav 38 millioner kroner til Tysvær kommune.

I møte med administrasjonen andre eierkommuner trekkes risikoer knyttet til utbyttebetalingene som viktige og at disse risikoene bør belyses for eierne. Det ble sist gjennomført en selskapskontroll i 2015.

7.8 VURDERING

Vurderingene oppsummeres i tabellen under. Vi kommer også med noen korte forslag til hva som vil kunne være aktuelle problemstillinger. Disse står i kursiv i kommentarfeltet.

Risiko	Tema	Hvorfor vesentlig?	Kommentar/problemstilling
	Tysvær kommunes oppfølging av eierskap	Kommunen sin eierskapsmelding er fra 2022. Forrige risiko- og vesentlighetsvurderinger fant utfordringer knyttet til oppfølging av rutiner. Manglende etterlevelse av krav utgjør en risiko for at kommunen kan oppfattes som en passiv eier, føre til lenger avstand mellom folkevalgte og selskap, usikkerhet rundt eierskap og formål med eierskap.	<i>Generell eierskapskontroll av Tysvær kommune.</i>
	Haugaland Brann og Redning IKS	Viktig tjenesteleverandør for kommunen og leverandør av samfunnskritiske tjenester. Selskapet har hatt en utfordring med at flere eiere har trukket seg ut de siste årene. Både kontrollutvalget og administrasjonen i flere eierkommuner stiller spørsmål ved hvordan selskapet følger opp sin tjenesteproduksjon.	<i>Økonomi og drift.</i> <i>Viktig tjenesteleverandør.</i> <i>Hvordan sikre robusthet i tjenestene når flere av eierne har trukket seg ut?</i> <i>I hvilken grad har kommunene gode rutiner for å forvalte sitt eierskap i samarbeid med andre?</i>

	Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS	Viktig tjenesteleverandør for kommunen og leverandør av samfunnskritiske tjenester. Selskapet har flere kommunale eiere og er underlagt strenge krav, blant annet med tanke på miljø.	<i>Økonomi og drift.</i> <i>Viktig tjenesteleverandør.</i> <i>Hvordan møter selskapet nye krav blant annet med hensyn til miljø?</i> <i>I hvilken grad har kommunene gode rutiner for å forvalte sitt eierskap i samarbeid med andre?</i>
---	---	---	---

VEDLEGG

SKRIFTLIGE KILDER

- Relevant regelverk og nasjonale føringer
- Kommunens planer, budsjett og årsrapporter
- Informasjon om selskaper som kommune har eierinteresser i
- Kommunens eierskapsmelding
- Tilsynsrapporter fra andre
- Tidligere forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller
- Ulike former for statistikk, for eksempel fra SSB, Framsikt og IMDIAgenda Kaupang, Norges best styrte kommuner – Kommuneindeksen 2023
- [*Rapport, EVALUERING AV BARNEVERNREFORMEN. Første statusrapport med søkelyset på forebygging og tidlig innsats.*](#) Menon Economics, NTNU Samfunnsforskning. Desember 2023.
- Udir ([Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging i ny opplæringslov | udir.no](https://udir.no/tilpasset-oppl%C3%A6ring-og-individuell-tilrettelegging-i-ny-oppl%C3%A6ringslov))
- Helsepersonellkommisjonen – tid for handling, 2023
- Psykisk helsearbeid for barn og unge – en innsiktsrapport, Helsedirektoratet 2021
- Psykisk helse barn og unge, Stavanger kommune, Rogaland Revisjon 2023
- Ulike artikler, henvisninger i teksten

MUNTlige KILDER

- Kommunedirektørens ledergruppe
- Kontrollutvalgets medlemmer

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	20/24
Saksansvarleg	Arkivkode	
Sjur Hatlen	033	

VAL AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval ber Rogaland Revisjon om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjekt om til neste møte.

Bakgrunn:

Ifølge forskrift om kontrollutval og revisjon skal kommunen bli gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med gjeldende lover og reglar. Kontrollutvalet kan i dette møtet ta stilling til kva for eit prosjekt utvalet ønskjer å tinge frå revisor.

Saksorientering:

Nytt prosjekt for forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll bør fyrst og fremst tingast med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Ny plan for perioden 2024 - 2028 er no utarbeidd, og vil bli vedteken av kommunestyret i løpet av hausten.

Følgjande prosjekt er prioritert i utkast til plan:

Førsteprioritet

- Arbeidsmiljø og sykefravær
- Arbeidsgiverrollen (rekruttere og beholde ansatte)
- Skolemiljø
- Vedlikehold av kommunens bygninger og veier
- Dimensjonering av tjenestetilbudet innen helse og omsorg
- Oppfølging av politiske vedtak

Andreprioritet

- Psykiske helsetjenester
- Dimensjonering av tjenestetilbudet innen oppvekst
- Informasjonssikkerhet

Forvaltningsrevisjon i heleide selskaper

- Generell eierskapskontroll/Tysvær kommunes oppfølging av eierskap
- Haugaland Brann og Redning IKS

Det er opp til utvalet å velje kva for prosjekt ein ynskjer å setje i bestilling. Utvalet er også delegert mynde til å fråvike planen dersom det synast naudsynt

Sekretariatet sine kommentarar

Forvaltningsrevisjon skal vere betringsorientert, og ha som føremål å gje tilrådingar om tiltak dersom det blir avdekka avvik eller peika på moglege betringsområder.

Prosjekt bør/kan veljast ut frå:

- vedtatt plan,
- opplysningar som er komen fram under rekneskapsrevisjon,
- saker som har vore handsama i kommunestyre og kontrollutval,
- administrasjonen si uttalte ønskje,
- erfaringar frå tilsvarande forvaltningsrevisjonsprosjekt hos andre oppdragsgjevarar,
- forhold som har vore framme i media, nasjonalt eller lokalt,
- tilsyn utført av Statsforvaltar eller andre tilsynsorgan.

Budsjettert ramme for forvaltningsrevisjon er 350 timer. I følgje tertialrapport frå Rogaland Revisjon er det brukt 91 timar så langt i år. Det er dermed 259 timar igjen på årets budsjett. I framlegget til budsjett for neste år er det også sett av 350 timar til forvaltningsrevisjon. Kommunestyret vil venteleg løyve dette i desembermøtet. Dette vil dekke kostnadane til eit til to prosjekt i året.

Sekretariatet vil be revisor utarbeide eit prosjektmandat til neste møte.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	21/24
Kommunestyret		
Saksansvarlig	Arkivkode	
Sjur Hatlen	151	

BUDSJETTFRAMLEGG 2025 –KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN

Sekretariatet sitt framlegg til innstilling:

Tysvær kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Tysvær kommune for budsjettåret 2025 med ein totalramme på **kr 1 563 000,-** eks mva fordelt på følgjande:

Kontrollutvalet	kr	132 000
Kjøp av sekretariatsteneste	kr	291 000
Kjøp av revisjonsteneste	kr	1 140 000

Vedlegg: budsjettframlegg 2025

Saksorientering

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen sine rekneskap blir revidert og at det blir utført forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Utvalet skal utarbeide framlegg til budsjett for kontrollarbeidet. Dette inkluderer budsjett for kjøp av revisjonstenester, sekretariatstenester og utgifter til utvalet. Denne saka blir lagt fram som kontrollutvalet sitt framlegg til budsjett for kommunen sitt kontrollarbeid for 2025.

I følge kommunelova har kontrollutvalet eit vidt arbeidsfelt og er berre underordna kommunestyret. Kontrollutvalet sitt tilsyn er ikkje avgrensa til berre å gjelde det økonomiske. Kontrollutvalet skal også sjå etter at saksførebuing og vedtaksprosessar, både i administrasjonen og i dei andre politiske organa fungerer på ein måte som garanterer oppfylling av alle faglege krav, og varetar grunnleggjande rettstryggleiksomsyn overfor kommunen sine innbyggjarar og andre som måtte bli ramma av kommunale vedtak.

Budsjettframlegg frå kontrollutvalet kan berre bli endra av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalet sitt budsjett er i ei særstilling, er at utvalet skal vere fritt og uavhengig av dei organa som utvalet skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller eit organ som kontrollutvalet skal kontrollere får innverknad på kontrollorganet si budsjettamme.

Når det gjeld betaling for tenester som vert kjøpt av selskap/samarbeid, vert budsjettet her fastsett av representantskapet og av styret, og kan berre bli endra av desse. Det gjeld i denne saka dei overslag som er oversendt frå Rogaland Revisjon IKS om rekneskapsrevisjon og frå HKS IKS om sekretariatstenestene.

1. Kontrollutvalet sine utgifter

Utvalet sine egne utgifter er vidareført som tidlegare år. Kontrollutvalet fastsett ikkje sjølv møtegodtgjersle. Den er innarbeida i budsjettframlegget for å synleggjere samla kontrollutgifter. Budsjettet sett føre ein aktivitet i utvalet som tidlegare år med 4-5 møter i året.

Det er lagt inn midlar slik at utvalet kan reise på kurs og konferansar. Sekretariatet sitt framlegg er på kr 132 000.

2. Sekretariatskostnader

Tysvær kommune er medeigar i det interkommunale selskapet Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS og kjøper sekretariattenestene herfrå.

Representantskapet til IKS'et vedtok eigartilskottet frå deltakarkommunane for 2025 i møtet 22.04.24. Tysvær sitt tilskot for neste år er sett til kr 291 000.

3. Revisjonskostnader

Tysvær kommune er medeigar i det interkommunale selskapet Rogaland Revisjon IKS, og kjøper sine revisjonstenester frå dette selskapet. Sekretariatet har mottatt framlegg til budsjett frå selskapet basert på vedtak i representantskapet.

Rekneskapsrevisjonen blir utført innanfor fastsatt lovbestemte krav. Forvaltningsrevisjon og andre kontrollar blir som tidlegare år budsjettert med 350 timar.

Rogaland Revisjon har for 2025 ført opp totalt 950 timer. Timeprisen er for 2025 sett til kr 1 200. Revisjonskostnadene vil totalt verta kr 1 140 000.

Kontrollutvalet sitt samla budsjettframlegg

Samla budsjett for 2025 er sett opp i eige vedlegg. Forslaget er på totalt **kr 1 563 000**.

Dersom kommunestyret vedtar endringar i kontrollutvalet sitt budsjettframlegg må dette meldast til sekretariatet.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

TYSVÆR kommune

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Art	Kontroll og tilsyn	2024	2025
10801	Fast godtgjersle kontrollutvalsleiar	kr 30 000	kr 30 000
10801	Møtegodtgjersle	kr 24 000	kr 24 000
10802	Tapt arbeidsforteneste	kr 5 000	kr 2 000
10990	Arbeidsgiveravgift	kr 8 000	kr 7 000
	Løn og sosiale utgifter	kr 67 000	kr 63 000
11151	Bevertning	kr 1 000	kr -
11500	Kurs og opplæring	kr 50 000	kr 50 000
11601	Reiseutgifter	kr 8 550	kr 8 300
11950	Kontingentar/lisensar	kr 10 700	kr 10 700
	Kjøp av varer og tenester	kr 70 250	kr 69 000
13750	Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS	kr 240 000	kr 291 000
13750	Rogaland Revisjon IKS	kr 1 106 750	kr 1 140 000
	Kjøp av sekretariat- og revisjonstenester	kr 1 346 750	kr 1 431 000
	Kontrollutvalets totale budsjettramme	kr 1 484 000	kr 1 563 000
	Oversikt - Rogaland Revisjon IKS		
	Rekneskapsrevisjon, attestasjonar, mm.	kr 699 000	kr 720 000
	Forvaltningsrevisjon/eigarskapskontrollar	kr 407 750	kr 420 000
	Sum oversikt frå revisor	kr 1 106 750	kr 1 140 000
	Timepris	kr 1 165	kr 1 200
	Alle beløp er eks. Mva.		
	Timeoversikt		
	Rekneskapsrevisjon	310	310
	Attestasjonar	240	240
	Kontrollutval	50	50
	Anna (rådgivning etc.)		
	Sum rekneskapsrevisjon, attestasjonar, mv.	600	600
	Forvaltningsrevisjon	350	350
	Timer i alt	950	950

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	22/24
Saksansvarleg	Arkivkode	
Sjur Hatlen	212	

REVISOR SI EIGENERKLÆRING FOR 2024

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tar dei framlagde eigenerklæringane, dagsett 25.06.24, frå Rogaland Revisjon IKS til orientering.

Vedlegg: revisor si eigenerklæring

Saksorientering

Kommunelova § 24-4 og forskrift om kontrollutval og revisjon kap. 3 (§§ 16-21) slår fast at oppdragsansvarleg revisor for kommunar skal vere uavhengig til den reviderte verksemd. Forskrifta slår også fast at oppfølging av dette kravet ligg til kontrollutvalet, jfr § 3 – «påse.... at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kap. 2 og 3».

I følge § 24-4 skal den som gjennomfører revisjon for ein kommune ikkje ta oppdrag for kommunen dersom revisor eller revisor sine nærstående har ein slik tilknytning til kommunen at den kan svekke revisor si sjølvstende og objektivitet. I tillegg seier forskrifta §§ 16-21 noko om dei krav som vert stilt for at revisor skal være uavhengig, og dei avgrensingar som gjeld for revisor ved gjennomføring av revisjonsoppdraget.

Vurdering:

I følge forskrifta § 19 skal oppdragsansvarleg revisor årleg, og elles ved behov, gje ein skriftleg eigenerklæring av si sjølvstende til kontrollutvalet. Krav til sjølvstende og objektivitet gjeld også for revisor sine medarbeidarar, men det er berre oppdragsansvarleg revisor som pliktar å leggje fram ei skriftleg vurdering for kontrollutvalet.

Revisor gjer i vedlegget greie for si sjølvstende overfor kommunen i samsvar med krava i kommunelova og i forskrifta. Det går fram at det ikkje ligg føre noko som tilseier at valde revisorar frå Rogaland Revisjon IKS ikkje er uavhengig når det gjeld forholdet til Tysvær kommune. Fråsegna vert gjeve på revisor sitt eige ansvar og skal ikkje godkjennast av kontrollutvalet, men bli tatt til orientering.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

Til kontrollutvalget i Tysvær kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR TYSVÆR KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Tysvær kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Tysvær kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptretr ikke som fullmektig for Tysvær kommune.

Stavanger, 25.06.2024
Rogaland Revisjon IKS

Therese Skåland Bjørkeland
Oppdragsansvarlig /
Statsautorisert revisor

Elektronisk signatur

Signert av***Bjørkeland, Therese Skåland****Norwegian BankID***Dato og tid***(UTC+01:00) Central European Time (Berlin)***06/28/2024 09:58:49**

Dette dokumentet er signert med elektronisk signatur. En elektronisk signatur er juridisk forpliktende på samme måte som en håndskrevet signatur på papir. Denne siden er lagt til dokumentet for å vise grunnleggende informasjon om signaturen(e), og på de foregående sidene kan du lese dokumentet som er signert. Vedlagt finnes også en PDF med signatordetaljer, og en XML-fil med innholdet i den elektroniske signaturen(e). Vedleggene kan brukes for å verifisere gyldigheten av dokumentets signatur ved behov.

Til kontrollutvalget i Tysvær kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR TYSVÆR KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

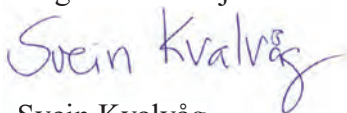
Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Tysvær kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Tysvær kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptretr ikke som fullmektig for Tysvær kommune.

Stavanger, 25.06.2024
Rogaland Revisjon IKS

Svein Kvalvåg
Oppdragsansvarlig

Til kontrollutvalget i Tysvær kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR TYSVÆR KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

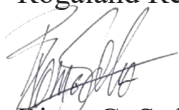
OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Tysvær kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Tysvær kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Tysvær kommune.

Stavanger, 25.06.2024

Rogaland Revisjon IKS

Bjørn G. Sæbø

Leder forvaltningsrevisjon

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	23/24
Saksansvarleg	Arkivkode	
Sjur Hatlen	212	

ORIENTERING OM REVISJONSSTRATEGI OG FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL FOR 2024

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tar revisor sin gjennomgang om revisjonsstrategi og plan for forenkla etterlevingskontrollen for revisjonsåret 2024 til orientering.

Saksorientering

Ifølgje kommunelova § 23-2 bokstav a skal kontrollutvalet sjå til at «**kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.**». Kontrollen blir gjennomført mellom anna ved at revisjonen rapporterer til kontrollutvalet på dei ulike trinna i revisjonsprosessen. Rapporteringa skal dekke både planlegging, gjennomføring og oppsummering av arbeidet.

Ifølgje kommunelova § 24-2 andre ledd og god kommunal revisjonsskikk (GKR) skal revisor planlegge sitt arbeid, og då med ha årleg utarbeide ein plan for revisjon av rekneskapen. Dette er eit internt dokument som styrer det arbeidet revisor må utføre for å kunne godkjenne rekneskapen.

Rogaland Revisjon IKS har varsla at dei har utarbeida ein slik plan for Tysvær kommune. Rekneskapsrevisor vil presentere planen i møtet.

Revisor vil i tillegg orientere om forenkla etterlevingskontroll (FEK). Etter kommunelova § 23-2 skal kontrollutvalet bl.a. «*påseat det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak....*».

Etter kommunelova § 24-9 skal revisor basere FEK på ein risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal leggjast fram for kontrollutvalet. Revisor skal seinast 30. juni gje ei skriftleg uttale om resultatet av kontrollen.

Revisor skal innhente tilstrekkeleg informasjon til å vurdere om det ligg føre brot på lovar, forskrift eller vedtak, og om brotet må ha mykje å seie for økonomiforvaltninga.

Føremålet med FEK er å førebyggje svikt og medverke til å sikre at kommunen følgjer sentrale lovar og vedtak på økonomiområdet. Revisor vil gje ein munnleg orientering til utvalet om hovudinnhaldet i sitt arbeid.

TYSVÆR KOMMUNE**Saksframlegg**

Forskrift om kontrollutval og revisjon § 19 pålegg også oppdragsansvarleg revisor årleg, og elles ved behov, å gje ein skriftleg eigenvurdering av sin uavhengigheit ogandel til kontrollutvalet. Eigenerklæringa for 2024 vert lagt fram for utvalet i same møte som orienteringa om revisjonsstrategi.

Kontrollutvalet si handsaming av revisjonsplan og evt. informasjon om rekneskapsrevisjonen så langt i 2024, vil altså vere eit ledd i å sjå til at kommunen sitt rekneskap blir revidert på ein tryggande måte og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

Slik sekretariatet ser det, bør utvalet få høve til å komme med innspel til fokusområde i interimrevisjonen som skal gjennomførast, evt. seinare revisjonar, dersom dei ønskjer det, sjølv om det er revisjonen som fastset den endelege revisjonsplanen.

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i møtet, vert det tilrådd at utvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	09.09.24	24/24
Saksansvarleg	Arkivkode	
Sjur Hatlen	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 09.09.24

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Referat- og orienteringssakene nr 21 – 27 blir tatt til orientering.

Saksvedlegg:

21. Statusrapport pr. september 2024
22. Tertialrapport frå Rogaland Revisjon IKS
23. KST-vedtak revisjonsrapport – Beredskap, hendingar og katastrofar
24. KST-vedtak oppfølging av revisjonsrapport – Førebygging og tidleg innsats
25. Protokoll frå årsmøtet i Forum for kontroll og tilsyn (FKT) 04.06.24
26. Reglement for Tysvær kontrollutval
27. Retningslinjer for håndteringar av henvendelser til Tysvær kontrollutval

Saksorientering

Sakene blir lagde fram for kontrollutvalet til orientering.

Aksdal, 02.09.24

Sjur Hatlen
Rådgjevar/utvalssekretær

Kontrollutvalet – statusoversikt september 2024

Saker frå bestilling til behandling i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
Val av nytt prosjekt	Hausten 2024				
Andre saker					

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i utvalet

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Oppfølging KU/KST	Merknader
Beredskap, hendingar og katastrofar	28.02.23	10.06.24	18.06.24	Mai 2025	
ROV og planer for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll	28.11.23	10.06.24/ 09.09.24			145 timar

Tidlegare prosjekt

Tema	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Fylgt opp i KU/KST	Merknader
Førebygging og tidlig innsats	15.02.22,	28.02.23	04.04.23	13.05.24/ 18.06.24	
Effektivisering, forbedring og tjenestetilpasning	18.05.21, sak 11/21	09.11.21, sak 25/21	14.12.21, sak 85/21	28.02.23/ 04.04.23	
Kvalitetssikring av plan- og byggesaks handsaminga	05.02.20	09.06.20, sak 15/20	29.09.20, sak 83/20	29.03.22, sak 14/22	
Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024	02.12.19, sak 24/19	09.06, sak 13/20	29.09.20, sak 82/20		KPMG AS
Plan for eigarkontroll 2020-2024	02.12.19, sak 24/19	09.06, sak 14/20	29.09.20, sak 81/20		KPMG AS

ORIENTERINGAR

Tema/selskap	Bestilt	Møtedato	Merknad	Deltagar
Administrasjonen	19.02.24	13.05.24		
Helse og mestring	19.02.24	10.06.24		
Oppvekst og kultur	19.02.24	09.09.24		
Økonomiavd.	19.02.24	11.11.24		
Samfunnsutviklar	19.02.24	1. møte 2025		
Personal og organisasjon	19.02.24	2. møte 2025		

TYSVÆR KOMMUNE

Perioderapportering 31.07.2024

Kunde	Måned												Tot. timer	Tot. sum
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Regnskapsrevisjon	70	118	38	35	5	29	12						307	357 073
Bekreftelse/attestasjoner	6	19	41	25	4	11							106	123 199
Kontrollutvalg		4			5	8							17	19 514
Rådgivning		1	1										2	1 748
Forvaltningsrevisjon	17			44	19	11	0,25						91	106 015
Total sum	93	142	80	104	33	59	12	0	0	0	0	0	522	607 548

TYSVÆR	Forvaltningsrevisjon	Regnskapsrevisjon	Attestasjon	Kontrollutvalg	Rådgivning	TOTALT	SUM
B 2023	350	310	240	50		950	1 054 500
R 2023	330	651	74	20	2	1 076	1 194 250
B 2024	350	310	240	50		950	1 106 750
R 2024	91	307	106	17	2	522	607 548
B 2025	350	310	240	50		950	1 140 000

Budsjett 2025:

Budsjett fra tidligere år er videreført. Timeprisen økes med kr 35 og kr 55,- for 2025 slik at timepris blir kr 1 200,- + mva for kommuner og kr 1 275,- + mva for andre.

Forbruk 2.tertial 2024:

I regnskapsrevisjonen er resterende del av interim, årsoppgjør og forenklet etterlevelseskontroll 2023 gjennomført. Vi er godt i gang med planlegging av revisjonsåret 2024.

Forbruk på regnskapsrevisjon og attestasjon må sees i sammenheng med budsjettpost for både regnskapsrevisjon og attestasjon, da disse går litt over i hverandre.

Det er utført attestasjon av mva-kompensasjonen for 3 terminer og ulike særattestasjoner som bl.a. tilskudd til ressurskrevende brukere, kompetansemidler og telling av PUH. Resultat revisjon for 2023 og forenklet etterlevelseskontroll er presentert for kontrollutvalget.

Av forvaltningsrevisjon er *Risiko- og vesentlighetsvurdering* for inneværende periode og prosjektet *Beredskap, hendingar og katastrofer* levert.

Tysvær
kommune

Dato: 11.06.2024

Arkivsak-ID.: 22/4729

JournalpostID: 24/18490

Saksbehandler: Liv Jorunn Frønsdal

Rådmann: Sigurd Eikje

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
036/24	Kommunestyret	18.06.2024

Forvaltningsrevisjonsrapport - Beredskap, hendingar og katastrofar

Kontrollutvalet sitt framlegg til vedtak:

1. Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Rogaland Revisjon sin rapport «Beredskap, hendingar og katastrofar» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert sendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine 6 tilrådingar.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak

Kommunestyret 18.06.2024:

Behandling:

Kontrollutvalet si innstilling samrøystes vedteke.

KST- 036/24 Vedtak:

1. Tysvær kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Rogaland Revisjon sin rapport «Beredskap, hendingar og katastrofar» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert sendt til rådmannen for vidare oppfølging av rapporten sine 6 tilrådingar.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak

Saksutgreiing

Etter kommunelova § 23-5 «skal kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret». Videre etter forskrift § 4: «Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.»

I møte 10.06.24 handsama kontrollutvalet forvaltningsrevisjonsrapporten «Beredskap, hendingar og katastrofar».

Saksframlegget, særutskrift og forvaltningsrapporten ligg ved saka.

Vedlegg:

Saksutgreiing sak 14-24 i kontrollutvalet - Beredskap, hendelser og katastrofer

Særutskrift sak 14-24 i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonsrapport - Beredskap, hendingar og katastrofar

Tysvær
kommune

Dato: 16.05.2024

Arkivsak-ID.: 21/4883

JournalpostID: 24/15692

Saksbehandler: Liv Jorunn Frønsdal

Rådmann: Sigurd Eikje

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
035/24	Kommunestyret	18.06.2024

Oppfølging forvaltningsrevisjonsrapport - Forebygging og tidleg innsats i barnehage og skule

Kontrollutvalet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kommunestyre tar rådmannen si tilbakemelding på oppfølging av revisjonsrapporten om «Forebygging og tidleg innsats» til orientering.

Kommunestyret 18.06.2024:

Behandling:

Kontrollutvalet si innstilling samrøystes vedteke.

KST- 035/24 Vedtak:

Tysvær kommunestyre tar rådmannen si tilbakemelding på oppfølging av revisjonsrapporten om «Forebygging og tidleg innsats» til orientering.

Saksutgreiing

I møte 04.04.23 handsama kommunestyret forvaltningsrevisjonsrapporten «Forebygging og tidlig innsats i barnehage og barneskole».

Rapporten inneheldt ni tilrådingar, og kommunestyret vedtok at rådmannen innan 12 månadar skulle gi tilbakemelding på rapporten og desse ni tilrådingane.

. Det er kontrollutvalet som har ansvar for å sjå til at forvaltningsrevisjonar vert følgt opp, jf. kommunelova §23-2. Rådmannen har gitt si tilbakemelding på oppfølging av rapporten, og saken vart handsama i kontrollutvalet 13.05.24.

Saksutgreiing og særutskrift frå kontrollutvalet, forvaltningsrevisjonsrapporten og tilbakemeldinga frå rådmannen ligg som vedlegg til saka.

Vedlegg:

Saksutgreiing 08-24 i kontrollutvalget - Oppfølging av rapport Forebygging og tidleg innsats

Særutskrift sak 08-24 i kontrollutvalget

Tilbakemelding frå rådmannen - Oppfølging revisjonsrapport forebygging og tidlig innsats

MØTEPROTOKOLL

Møte: Årsmøte 2024
Tid: 4. juni 2024 | kl. 15.45 – 16.30
Sted: Quality Airport Hotel, Gardermoen

Saksliste:

Saknr.	Sak:
ÅS 1/2024	Registrering av årsmøtedelegater
ÅS 2/2024	Konstituering av årsmøte 2024
ÅS 3/2024	Godkjenning av innkalling og saksliste
ÅS 4/2024	Styrets årsmelding 2023
ÅS 5/2024	Årsregnskap og revisjonsberetning 2023
ÅS 6/2024	Handlingsplan 2024-2025
ÅS 7/2024	Fastsetting av kontingent for 2025
ÅS 8/2024	Årsbudsjett 2025
ÅS 9/2024	Innkommne forslag/vedtektsendring
ÅS 10/2024	Valg av styre
ÅS 11/2024	Valg av revisor
ÅS 12/2024	Valg av valgkomite

4. juni 2024

Hogne Haktorson

Vestland fk, sekretariat for kontrollutvalet

Ann-Britt Eira Sara

Ann-Britt Eira Sara (Jun 10, 2024 11:10 GMT+2)

Kontrollutvalget Kautokeino

ÅS 1/2024 REGISTRERING AV ÅRSMØTEDELEGATER

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner registreringen. Den innebærer at ___ av medlemmene var til stede.

Behandling i møte:

Registreringen viste at det var 78 medlemmer til stede på årsmøtet.

Årsmøtet godkjente registreringen.

Vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner registreringen. Den innebærer at 78 av medlemmene var til stede.

ÅS 2/2024 KONSTITUERING AV ÅRSMØTE 2024

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet foretar følgende konstituering for årsmøte 2024:

Dirigent	Tage Pettersen styreleder	
Referenter	Anne-Karin F Pettersen generalsekretær	Audhild Ragni Vie Alme SEKOM sekretariat
Til å underskrive protokollen	Hogne Haktorson Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutvalet	Ann-Britt Eira Sara Kontrollutvalget Kautokeino

Behandling i møte:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet foretar følgende konstituering for årsmøte 2024:

Dirigent	Tage Pettersen styreleder	
Referenter	Anne-Karin F Pettersen generalsekretær	Audhild Ragni Vie Alme SEKOM sekretariat
Til å underskrive protokollen	Hogne Haktorson Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutvalet	Ann-Britt Eira Sara Kontrollutvalget Kautokeino

ÅS 3/2024 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner innkalling og sakliste

Behandling i møte:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner innkalling og sakliste

ÅS 4/2024 STYRETS ÅRSMELDING 2023

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner styrets årsmelding for 2023.

Behandling i møte:

Styremedlem Terje Engvik orienterte om saken. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner styrets årsmelding for 2023.

ÅS 5/2024 ÅRSREGNSKAP OG REVISJONSBERETING FOR 2023

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner årsregnskap for 2023.

Behandling i møte:

Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen orienterte om saken. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet 2024 godkjenner årsregnskap for 2023.

ÅS 6/2024 HANDLINGSPLAN 2024-2025

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 fastsetter handlingsplan for 2024-2025 som forelagt.

Behandling i møte:

Nestleder Jane Anita Aspen orienterte om saken. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet 2024 fastsetter handlingsplan for 2024-2025 som forelagt.

ÅS 7/2024 FASTSETTING AV KONTINGENT FOR 2025

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 fastsetter følgende medlemskontingentsatser for 2025.

Kategori	Kontingent 2025 (Ingen økning fra 2024)
Kommune 0 - 5 000 innb.	4 000
Kommuner 5 001 – 10 000 innb.	8 300
Kommuner 10 001 – 20 000 innb.	10 700
Kommuner 20 001 - 50 000 innb.	14 300
Kommuner 50 001 – 75 000 innb.	18 000
Kommuner over 75 000 innb.	20 000
Fylkeskommuner under 300 000 innb.	22 000
Fylkeskommuner over 300 000 innb.	24 000
Sekretariat 1 – 2 ansatte	12 000
Sekretariat 3 – 5 ansatte	15 000
Sekretariat over 5 ansatte	20 000
Sekretariat som er direkte ansatt i en kommune eller fylkeskommune som er medlem	50 % avslag

Behandling i møte:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Årsmøtet 2024 fastsetter følgende medlemskontingentsatser for 2025.

Kategori	Kontingent 2025 (Ingen økning fra 2024)
Kommune 0 - 5 000 innb.	4 000
Kommuner 5 001 – 10 000 innb.	8 300
Kommuner 10 001 – 20 000 innb.	10 700
Kommuner 20 001 - 50 000 innb.	14 300
Kommuner 50 001 – 75 000 innb.	18 000
Kommuner over 75 000 innb.	20 000
Fylkeskommuner under 300 000 innb.	22 000
Fylkeskommuner over 300 000 innb.	24 000
Sekretariat 1 – 2 ansatte	12 000
Sekretariat 3 – 5 ansatte	15 000
Sekretariat over 5 ansatte	20 000
Sekretariat som er direkte ansatt i en kommune eller fylkeskommune som er medlem	50 % avslag

ÅS 8/2023 ÅRSBUDSJETT 2025

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 fastsetter FKTs årsbudsjett for 2025.

Behandling i møte:

Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen orienterte om saken. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet 2024 fastsetter FKTs årsbudsjett for 2025.

ÅS 9/2024 INNKOMNE FORSLAG/VEDTEKTSENDRING

Innstilling til vedtak:

Årsmøtet 2024 tar til orientering at det ikke er kommet forslag til saker eller vedtektsendringer fra medlemmene.

Behandling i møte:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Årsmøtet 2024 tar til orientering at det ikke er kommet forslag til saker eller vedtektsendringer fra medlemmene.

ÅS 10/2024 VALG AV STYRE

Forslag fra valgkomiteen

Kandidater:			
KU medlem	Line FUSDahl	2024-2026	Leder av Tromsø kontrollutvalg
Sekr medlem	<i>Jane Anita Aspen</i>	<i>2023- 2025 ikke på valg</i>	<i>Daglig leder kontrollutvalgssekretariatet Romsdal</i>
KU medlem	Sigvald Oppebøen Hansen	2024-2026	Leder av Nissedal kontrollutvalg
KU medlem	Yngve Haugstvedt	2024-2026	Leder av Vestby kontrollutvalg
Sekr medlem	<i>Tom Øyvind Heitmann</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rådgiver Kusek IKS, Vest-Finnmark</i>
Sekr medlem	<i>Solveig Kvamme</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rådgjevar Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS</i>
KU 1. vara	Marianne Haukland	2024-2026	Leder av Alta kontrollutvalg
KU 2. vara	Ståle Rud	2024-2026	Leder av Flatanger kontrollutvalg
Sekr 1. vara	Trude Bruket	2024-2025	Rådgjevar Kontrollutvalgssekretariatet Region Nordhordland IKS
Sekr 2. vara	<i>Einar Sandlund</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rådgiver Konsek Trøndelag IKS</i>

Leder, Line FUSDahl (2024-2025)

Nestleder, Jane Anita Aspen (2024-2025)

Behandling i møte:

Medlem av valgkomiteen, Berit Pauline Pedersen presenterte forslaget. Det var ingen som ønsket skriftlig avstemming. Det ble først votert over medlemmer, deretter ble leder og nestleder valgt. Varamedlemmene ble valgt til slutt.

Forslaget fra valgkomiteen ble enstemmig vedtatt på alle punktene.

Vedtak:

Kandidater:			
KU medlem	Line FUSDahl	2024-2026	Leder av Tromsø kontrollutvalg
Sekr medlem	<i>Jane Anita Aspen</i>	<i>2023- 2025 ikke på valg</i>	<i>Daglig leder kontrollutvalgssekretariatet Romsdal</i>
KU medlem	Sigvald Oppebøen Hansen	2024-2026	Leder av Nissedal kontrollutvalg
KU medlem	Yngve Haugstvedt	2024-2026	Leder av Vestby kontrollutvalg
Sekr medlem	<i>Tom Øyvind Heitmann</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rådgiver Kusek IKS, Vest-Finnmark</i>
Sekr medlem	<i>Solveig Kvamme</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rådgjevar Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS</i>
KU 1. vara	Marianne Haukland	2024-2026	Leder av Alta kontrollutvalg
KU 2. vara	Ståle Rud	2024-2026	Leder av Flatanger kontrollutvalg
Sekr 1. vara	Trude Bruket	2024-2025	Rådgjevar Kontrollutvalgssekretariatet Region Nordhordland IKS
Sekr 2. vara	<i>Einar Sandlund</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rådgiver Konsek Trøndelag IKS</i>

Leder, Line FUSDahl (2024-2025)

Nestleder, Jane Anita Aspen (2024-2025)

ÅS 11/2024 VALG AV REVISOR

Forslag fra valgkomiteen

Som revisor for ett år velges Dan Nilsen, leder kontrollutvalget i Nordkapp kommune.

Behandling i møte:

Forslaget fra valgkomiteen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Som revisor for ett år velges Dan Nilsen, leder kontrollutvalget i Nordkapp kommune.

ÅS 12/2024 VALG AV VALGKOMITE

Innstilling til vedtak:

Kandidater:			
KU medlem	Åse Forbord	2024-2026	Åmot kommune Innlandet
KU medlem	Per Egil Evensen	2024-2026	Halden kommune
Sekr medlem	<i>Lars Hansen</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Salten Kontrollutvalgsservice</i>
Sekr medlem	<i>Berit Pauline Pedersen</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>K-sekretariatet</i>
KU vara	Trond Seth	2024-2026	Haram kommune
Sekr vara	<i>Mette Jensen Moen</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rogaland fylkeskommune, Kontrollutvalgets sekretariat</i>

Leder, Lars Hansen (2024-2025)

Nestleder, Åse Forbord (2024-2025)

Behandling i møte:

Det ble først votert over medlemmer, deretter ble leder og nestleder valgt. Varamedlem ble valgt til slutt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kandidater:			
KU medlem	Åse Forbord	2024-2026	Åmot kommune Innlandet
KU medlem	Per Egil Evensen	2024-2026	Halden kommune
Sekr medlem	<i>Lars Hansen</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Salten Kontrollutvalgsservice</i>
Sekr medlem	<i>Berit Pauline Pedersen</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>K-sekretariatet</i>
KU vara	Trond Seth	2024-2026	Haram kommune
Sekr vara	<i>Mette Jensen Moen</i>	<i>2023-2025 ikke på valg</i>	<i>Rogaland fylkeskommune, Kontrollutvalgets sekretariat</i>

Leder, Lars Hansen (2024-2025)

Nestleder, Åse Forbord (2024-2025)

Reglement for Tysvær kontrollutval

Vedtatt av Tysvær kommunestyre 16.06.11, sak 33/11, endra 28.10.14, sak 52/14 og siste utgåve 16.06.20, sak 47/20

VIRKEOMRÅDE

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova) og forskrift om kontrollutval og revisjon, vedteken av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17. juni 2019 med heimel i kommunelova § 23-2, § 24-2 og § 24-4 gjeld for heile kontrollutvalet si verksemd.

I tillegg gjeld følgjande:

INNLEIING

Kommunestyret har det øvste ansvaret for å kontrollere kommunen si verksemd, og kan krevje ei kvar sak lagt fram for seg til orientering eller avgjerd. Kommunestyret kan gjere om vedtak som er gjort av andre folkevalde organ eller administrasjonen, i same utstrekning som desse sjølve kan gjere om vedtaket, jf. kommunelova § 22-1.

1. KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret stå føre det løypande kontroll med kommunen si verksemd, under dette sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

Kontrollutvalet skil seg i stor grad frå andre kommunale styre, råd og utval då utvalet ikkje skal drive politisk verksemd, og heller ikkje skal overprøve politiske prioriteringar gjort av andre folkevalte organ eller andre kommunale organ.

Kontrollutvalet skal framstå som eit kompetent, uavhengig, objektivt og synleg organ med høg integritet.

Kontrollutvalet sine medlemmer og varamedlemmer har rett på deltaking på kommunen sin folkevaldopplæring, tilsvarande som for kommunestyremedlemmene.

2. FØREMÅL

Kontrollutvalet skal medverka til å sikre at det er allmenn tillit til at kommunen sine oppgåver vert løyste på best mogleg måte og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter.

Utvalet skal bl.a. sjå etter at:

- kommunen sine rekneskaper vert revidert på ein trygg måte,
- det vert ført kontroll med at den økonomiske forvaltninga er i samsvar med lov og vedtak
- kommunen brukar ressursar til å løyse oppgåver som er i samsvar med kommunestyret sitt vedtak og føresetnad,
- kommunen sin ressursbruk er effektiv når det gjeld dei mål som er sett på området,
- lov og reglar vert etterlevd i den kommunale verksemda,
- kommunen sitt styringsverktøy er hensiktsmessige og
- resultatane i tenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyret sin føresetnad.

3 VAL OG SAMANSETTING

Kontrollutvalet skal ha minst 5 medlemmer. Kommunestyret vel medlemmer og varamedlemmer til utvalet som første sak etter val av formannskap og ordførar/varaordførar i det konstituerande møte. Minst 1 av dei valde medlemmane i kontrollutvalet skal vere medlem av kommunestyret.

Kommunestyret vel leiar og nestleiar. Utvalsleiar kan ikkje vere medlem av same parti eller tilhøyre same gruppe som ordføraren. Det bør takast omsyn til kontinuitet i utvalet.

Utelukka frå val er ordførar, varaordførar, medlem og varamedlem av formannskap, medlem og varamedlem av folkevald organ med avgjerdsmynde og tilsette i kommunen. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret er likevel valbare. Utelukka frå val er òg personar som har leiarstilling, eller er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlinga, i et selskap som kommunen har eigarinteresser i eller i eit interkommunalt politisk råd eller eit kommunalt oppgåvefellesskap.

Kommunestyret kan når som helst skifte ut kontrollutvalet. Ved utskifting av ein eller fleire medlemmer av utvalet skal alle medlemmene veljast på nytt.

4. GENERELL INSTRUKS

Kontrollutvalet skal følgje lov og forskrift og - så langt det høver- dei reglar og retningslinjer for sakshandsaming, møteorden og møtestyring m.m. som er fastsett i Tysvær kommunestyre 20.06.17, sak /17, jf. reglement for kommunestyret og politiske utval.

4.1 Teieplikt

For medlemmene, varamedlemmene og sekretariatet for kontrollutvalet gjeld dei allmenne reglane om teieplikt i forvaltningslova. Kontrollutvalet sin medlemmer og *varamedlemmer* skriv under eigen teieplikterklæring.

4.2 Etikk

Utvalet skal ha fokus på kommunen sine etiske retningslinjer og skal i sitt arbeid bidra til å ivareta og styrke innbyggjarane sin tillit til den kommunale verksemd.

Medlemmene bør unngå å komme i situasjonar som vil føre til at det kan stillast spørsmål ved vedkommande sin integritet og dei vert oppmoda til registrere seg i KS sitt styrevervregister.

5. OPPGÅVER

Kontrollutvalet kan i prinsippet ta opp alle forhold ved kommunen si verksemd, så lenge det kan definerast som kontroll og tilsyn. Kontrollutvalet kan hjå kommunen, utan hinder av teieplikt, krevja alle opplysningar, utgreiingar eller alle dokument, og gjera undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføra oppgåvene.

Ansaret for å gjennomføra vedtak ligg til rådmannen, jf. kommunelova § 13-1.

Utvalet skal føra kontroll med at vedtak vert sette i verk og etterlevde.

5.1 Internkontroll

Kontrollutvalet fører kontroll med at kommunen si verksemd er forsvarleg sikra ved eit forsvarleg internkontrollopplegg, jf. kommunelova kapittel 25, og dersom det vert naudsynt gje innstilling med tilråding om at det må gjerast tiltak.

5.2 Årsrekneskap

Kontrollutvalet skal sjå til at årsrekneskapane til kommunen og kommunale selskap og føretak vert reviderte på ein trygg måte, og halda seg orientert om revisjonsarbeidet. Kontrollutvalet skal, gjennom sitt tilsyn med revisjonen, skaffa seg naudsynt innsyn i at rekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar.

Kontrollutvalet skal gi uttale til kommunestyret om rekneskapane, med kopi til formannskapet. Kopien må vere formannskapet i hende tidnok til at det kan ta omsyn til han før det gir innstilling om årsrekneskapen til kommunestyret.

5.3 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalet skal sjå til at det jamleg vert gjennomført forvaltningsrevisjon av verksemda til kommunen.

Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalet undersøkje om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursane blir forvalta på ein effektiv måte. Kontrollutvalet skal, innanfor dei rammene som er gjevne av kommunestyret, velje tema og utforme problemstillingar basert på ei risiko- og vesentlegvurdering av kommunen si verksemd og verksemda i kommunen sine selskap.

Kontrollutvalet skal minst ein gong i valperioden, og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret har konstituert seg, utarbeida ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Som grunnlag for ein slik plan skal det gjennomførast ein overordna analyse av kommunen si verksemd basert på risiko- og vesentlegvurderingar. Planen skal godkjennast av kommunestyret.

Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen.

5.4 Eigarskapskontroll

Kontrollutvalet skal kontrollere om den som utøver kommunen sine eigarinteresser gjere dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyre sine vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring. I heileigde kommunale selskap har kontrollutvalet rett til å vere til stades i generalforsamling, representantskap og andre eigarorgan. Kontrollutvalet og kommunen sin revisor skal varslast når det skal haldast slike møter.

Kontrollutvalet skal minst ein gong i valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret har konstituert seg, utarbeide ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll.

Kommunestyret kan fastsetje reglar for kontrollutvalet si kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap omtalt i kommunelova §23-6 fyrste ledd og kva dokument mv. som skal sendast til kontrollutvalet.

Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen.

5.5 Gransking

Kontrollutvalet skal kunne setje i verk gransking av enkeltsaker/forhold. Formålet er å avklare faktiske forhold og analysere årsaker, og under dette om ein eller fleire enkeltpersonar har gjort feil eller brote reglar.

Gransking kan iverksetjast på eige initiativ eller dersom ordførar eller minst 3 av kommunestyremedlemmene ber om det.

5.6 Orientering frå rådmannen/kommunedirektøren

Kontrollutvalet kan som ledd i å føre kontroll med kommunen si verksemd be rådmannen/kommunedirektøren orientere om aktuelle saker og tema.

6. MØTE OG SAKSHANDSAMING

Møta i kontrollutvalet haldast for opne dører, jf. kommunelova § 11-5, såframt utvalet ikkje vedtek noko anna. Vedtaket må vere grunna med gyldig lovheimel.

Dørene skal stengjast dersom utvalet skal handsama opplysningar som er underlagt teieplikt, jf. Kommunelova § 11-5.

6.1 Førebuing / møteinnkalling / sakliste

Sakliste vert sett opp av leiaren i samråd med sekretariatet. Innkalling med sakliste til møtet skal med høveleg varsel sendast til utvalsmedlemmene og varamedlemmene, ordførar og revisor. Dei to sistnemnde har møte- og talerett i møta til kontrollutvalet.

Rådmannen/kommunedirektøren får alltid tilsendt innkalling med saksliste til orientering, og må møte når han vert kalla inn til møta. Rådmannen eller andre tilsette i kommunen kan bli innkalla til kontrollutvalet for å orientere om ei sak eller gje opplysningar i konkrete tilfelle. Når tilsette i kommune vert kalla inn til møte, skal rådmannen bli orientert om dette på førehand.

Rådmannen kan la seg representera av fullmektig når han finn dette høveleg og kontrollutvalsleiaren elles samtykkjer. Kontrollutvalet kan invitere eksterne personar for å opplyse eller orientere om ei sak.

Møteinnkalling og sakskart er offentlege, men saker som skal unnatakas ålmenta etter lov og forskrift, skal gjerast anonyme på sakskartet. Saksdokument som er merka "*ikkje offentleg, jamfør off.lova.*" vert berre sende ut til dei som skal ha slike dokument for å ta stode i saka.

6.2 Møtestruktur

Utvalet sin leiar er møteleiar. Ved forfall fungerer nestleiar. Har begge forfall, blir særskild møteleiar vald ved fleirtalsval.

Kontrollutvalet kan berre treffe vedtak dersom minst halvparten av medlemmene er til stades under møtet.

Vedtak vert fatta med fleirtal av dei røystene som vert gjevne. Ved likt røystetal i andre saker enn val, vert leiaren si røyst avgjerande.

Utvalet kan treffa vedtak i ei sak som ikkje stod på møtekartet, dersom ikkje møteleiar eller 1/3 av medlemmene set seg imot dette.

6.3 Inhabilitet for folkevalte

Kommunelova § 11-1 gjeld òg kontrollutvalet. Når det blir spørsmål om ein medlem er inhabil, skal ikkje medlemmen vere med å handsama spørsmålet, men gå frå møtet.

Dersom ein medlem veit at han vil vera inhabil, må han melda ifrå om dette på førehand, slik at varamedlem kan verta innkalla.

6.4 Melding frå utvalet

Det skal førast møteprotokoll frå møta. Revisor kan forlange utsegnene sine på møta protokollerte. Utskrift av møteprotokollen skal sendast til medlemmene, varamedlemmene, revisor, ordførar og rådmann/kommunedirektør, og dessutan til kommunestyret til orientering.

Protokollen skal godkjennast i neste møte og skal vere sendt ut på førehand.

Særutskrift frå kontrollutvalsmøtet skal sendast til rådmannen/kommunedirektør når det vert gjort vedtak som krev handling frå han/ho eller som kopi når revisjon eller andre er mottakarar.

Saker frå kontrollutvalet skal normalt fremjast direkte til kommunestyret for handsaming. I saker der kontrollutvalet har innstillingsrett, har verken rådmann/kommunedirektør eller folkevalde organ høve til å gje innstilling. Innstillingsretten til kontrollutvalet er knytt til saker der kontrollutvalet rapporterer resultata av sitt arbeid. Dette gjeld mellom anna:

- plan for forvaltningsrevisjon,
- plan for eigarskapskontroll,
- rapportar frå gjennomførte forvaltningsrevisjonar,
- rapportar frå gjennomførte eigarskapskontrollar,
- rapportering om saker som ikkje er følgde opp av administrasjonen,

Saker som skal realitetshandsamast av kommunestyret, skal oversendast til ordførar.

6.5 Oppfølging

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunestyret sine vedtak i samband med gjennomførte forvaltningsrevisjonar, blir følgde opp. Kontrollutvalet sitt ansvar for oppfølging er retta mot både administrasjonen og andre folkevalde organ. Kontrollutvalet skal også rapportere til kommunestyret om korleis kommunestyret sine merknadar til forvaltningsrevisjonsrapportar er blitt følgde opp. I tillegg skal det rapporterast om tidlegare saker som etter utvalet si meining ikkje er blitt følgde opp på ein tilfredsstillande måte.

6.6 Fråsegner/uttale

Kontrollutvalet kan gje fråsegn eller uttale seg i saker det får seg førelagt eller i saker dei sjølv vel å handsame. Det er utvalet som organ som skal gje slik fråsegn eller uttale.

6.7 Innsyn og undersøking

Utvalet skal sjå til at det vert sett i verk undersøking når dette er vedteke av kommunestyret. Utvalet skal sjølv syte for at det vert føreteke undersøking når dei finn det naudsynt.

Kontrollutvalet kan krevje dei opplysningane som er naudsynt for å gjennomføre kontrollar frå interkommunale selskap etter IKS-lova, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefellesskap, aksjeselskap der ein kommune aleine eller saman med andre kommunar, fylkeskommunar eller interkommunale selskap direkte eller indirekte eigar alle aksjar.

Kontrollutvalet si innsynsrett og rett til å gjere undersøkingar gjeld også overfor andre verksemder som utfører oppgåver på vegne av kommunen. Innsyn og undersøkingar skal imidlertid berre omfatte det som er naudsynt for å undersøke om kontrakt er oppfylt.

Det ligg føre plikt for rådmannen/kommunedirektøren å rapportere eventuelle mistankar om misleghald og monalege avvik til revisjonen, som på si side har plikt til å rapportere dette vidare til kontrollutvalet.

6.8 Rapportering

Kontrollutvalet skal rapportere til kommunestyret resultatet av dei undersøkingar som er gjennomført og resultatet av desse. Dette skal skje ved at uttale til årsrekneskap vert send kommunestyret med kopi til formannskapet, forvaltningsrevisjonsrapportar og rapportar om eigarskapskontroll vert lagt fram for kommunestyret saman med innstilling som også inneheld tilrådingar, samt at kontrollutvalet legg fram årsmelding som vert sendt kommunestyret til orientering.

7 ANDRE FORHOLD

7.1 Sekretariatet

Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalet har den sekretærhjelpa som utvalet treng. Sekretariatet skal sjå til at dei sakene som vert handsama av kontrollutvalet er forsvarleg utgreidde og at vedtaka i utvalet vert sette i verk.

Den som utførar sekretariatfunksjonen for kontrollutvalet er direkte underordna kontrollutvalet og skal følgja dei retningslinene og pålegga som utvalet gjev.

7.2 Bruk av sakkyndig hjelp

Kontrollutvalet kan innhente sakkyndig hjelp utover bistand frå sekretariatet og revisjonen når det vert vurdert som naudsynt.

7.3 Budsjett

Kontrollutvalet skal ha eige budsjett som omfattar kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalet skal lage framlegg til budsjett som skal følgje formannskapet si innstilling til årsbudsjett til kommunestyret etter kommunelova kapittel 14.

7.4 Møte- og talerett i kommunestyret

Leiaren og nestleiararen har møterett i kommunestyret og talerett når utvalet sine saker blir handsama. Er leiar eller nestleiar hindra frå å møta, kan den utvalet peikar ut, få møte- og talerett i kommunestyret i han/ho sin stad.

7.5 Informasjon

Det er normalt leiar av kontrollutvalet som uttalar seg til pressa og andre, på vegne av kontrollutvalet, om saker som utvalet har til handsaming.

7.6 Val av revisjonsordning

Kommunestyret avgjør sjølv om kommunen skal tilsetje eigne revisorar, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annan revisor. Vedtaket skal gjerast etter innstilling frå kontrollutvalet.

7.7 Val av revisor

Dersom kommunestyret vedtek å konkurranseutsette heile eller deler av revisjonen, gjer kommunestyret sjølv val av revisor etter innstilling frå kontrollutvalet.

7.8 Val av sekretariatsordning

Kommunestyret vel sjølv sekretariat for kontrollutvalet. Vedtaket skal gjerast etter innstilling frå kontrollutvalet, jf. kommunelova § 23-7.

8. HØYRING

8.1 Virkeområde og føremål

Kontrollutvalet kan holde høyringar innanfor sitt ansvarsområde. Med høyring meiner ein her eit møte i kontrollutvalet der ein mottar munnlege forklaringar frå personar som er bede om å møte for å få nærare opplyst ei spesiell sak eller eit saksområde.

Formålet med reglementet er å sikre at kontrollutvalet og kommunestyret får den informasjon som dei treng i kontrollsaker, ei god framdrift i høyringa, samstundes som omsynet til dei som blir kalla inn blir teke vare på.

8.2 Førebuing av høyring

Kontrollutvalet kan med vanleg fleirtal vedta at det skal haldast høyring i ei kontrollsak, og kven som skal kallast inn for å møte. Høyringa skal i utgangspunktet være open, men kontrollutvalet kan likevel med vanleg fleirtal vedta at heile eller deler av høyringa skal være lukka. Vedtaket om heilt eller delvis å gjennomføre høyringa for lukka dører må være grunna med gyldig lovheimel.

Kontrollutvalet må klart definere føremålet med høyringa og kva utvalet ventar å oppnå. I tillegg bør kontrollutvalet kunne vente å få grunnlag for kva lærdom som kan trekkast ut av høyringa kontra bruk av andre verkemiddel.

Før høyringa gjennomfører kontrollutvalet særskilte saksførebuande møte. Kontrollutvalet bør gjennomgå dei problemstillingane som dei ønskjer skal bli opplyste, med sikte på å gjere utspørjinga mest mogeleg effektiv. Utvalet må også ta stilling til kor mykje bakgrunnsinformasjon som det er naudsynt å innhente for å gjennomføre høyringa. Vidare bør det òg bli fastsett ein framdriftsplan for høyringa.

I dei saksførebuande møta fastset kontrollutvalet kven som skal veljast som hovudspørjar under høyringa, jf. pkt. 8.4. Kontrollutvalet kan i tillegg til hovudspørjar også velje fleire utspørjarar blant utvalet sine medlemmer. Valet av hovudutspørjarar bør skje ut frå omsynet til å få saka breitt opplyst.

8.3 Den innkalla si stilling

Rådmannen/kommunedirektøren har møteplikt ved innkalling til høyring. Andre tilsette i kommunen kan innkallast direkte for å møte til høyring. Rådmannen skal i slike tilfelle alltid varslast, og skal ha høve til å vere til stades. Spørsmål skal stillast direkte til den som er innkalla, men rådmannen skal gis høve til å supplere forklaringa om han/ho meiner det er ønskeleg.

Eksterne aktørar kan inviterast til å møte til høyring for å gje opplysningar.

Den som blir kalla inn eller invitert til å møte til høyring, skal varslast i så god tid som mogleg. Innkallinga skal angi den eller dei saker som kontrollutvalet ønskjer forklaring om. Kopi av dette reglementet skal leggjast ved. Det skal vidare opplysast om høyringa skal være open, og at det vil bli tatt referat. Dei som møter skal ha tilgang til kontrollutvalet sine saksdokument, viss ikkje reglar om unntak frå offentlegheit/ tiepliktfastset seier noko anna.

Dersom eit spørsmål ikkje kan svarast på utan å røpe opplysningar som er under lovbestemt tieplikt, bør den innkalla gjere kontrollutvalet merksam på dette. Den innkalla kan be kontrollutvalet om å få gje forklaring heilt eller delvis for lukka dører. Dersom det blir sett fram slik oppmoding, skal kontrollutvalet avbryte høyringa, og handsame spørsmålet i lukka møte.

Den innkalla skal ha høve til å ha med ein medhjelpar. Den innkalla har rett til å konferere med hjelpar før svar blir gjeve. Dersom møteleiaren gjer høve til dette, kan hjelpar supplere forklaringa. Dersom hjelpar krev honorar må betaling av desse utgiftene bli avklart på førehand.

8.4 Gjennomføringa av høyringa

Kontrollutvalet si leiar skal fyrst orientere om temaet for høyringa og dei prosedyrane som gjeld. Leiaren ser etter at spørsmåla held seg innanfor det tema som er definert, og at den innkalla sin rettstryggleik blir ivareteke.

Før kontrollutvalet startar si utspørjing, skal den innkalla få inntil 10 minuttar til å gje si versjon av saka. Leiaren kan utvide den innkalla si taletid i så stor grad som det blir sett som naudsynt for å opplyse saka.

Høyringa byrjar med at valt hovudutspørjar stiller sine spørsmål. Deretter får dei andre medlemmene i kontrollutvalet ordet til spørsmål i den rekkefølge som dei ber om. Etter at utspørjinga er over, skal den innkalla få høve til å gje ei kort sluttkommentar.

Kontrollutvalet sine medlemmer skal ikkje ha meningsutveksling under høyringa. Medlemmene skal heller ikkje kommentere dei svar som blir gjeve, anna enn der dette inngår som ein naturleg del av eit oppfølgingsspørsmål. Upassande eller fornærmeleg åtferd eller spørsmål er ikkje tillate og skal påtalast av møteiar.

Eit medlem av kontrollutvalet kan krevje at høyringa blir avbroten for at kontrollutvalet skal handsame den vidare framdrift, mellom anna framlegg om at høyringa skal avsluttast eller fortsette for lukka dører.

Kontrollutvalet kan berre ta imot teiepliktsopplysningar for lukka dører. Under ei open høyring må kontrollutvalet sine medlemmer ikkje referere eller vise til opplysningar underlagt lov- eller instruksfesta teieplikt.

8.5 Etterarbeid

Kontrollutvalet skal utarbeide rapport frå høyringa. Rådmannen skal ha høve til å uttale seg til rapporten, jf. kommunelova § 23-5. Rådmannen sin uttale skal ligge ved rapporten.

Rapporten oversendast kommunestyret for sluttbehandling, med innstilling frå kontrollutvalet

9. IVERKSETJING

Reglementet trer i kraft straks det er vedteke av kommunestyret.

Retningslinjer for håndtering av henvendelser til Tysvær kontrollutvalg

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlem skal sendes til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne bli journalført og saksbehandlet av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering. Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalget sitt mandat, «trafikklysmodellen» (se vedlegg) og vanlige krav til saksbehandling. Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøftes først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget skal få tilbakemelding fra sekretariatet om at henvendelsen er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettighet i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om ikke å gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurdering og prioritering

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp. Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg for oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalget sine handlingsalternativ

Kontrollutvalget sine handlingsalternativ kan være:

- a) Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b) Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be rådmannen om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å innhente mer informasjon.
- c) Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8. Dersom henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentligvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuelle kontrollaktiviteter, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet bli inkludert i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles. Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Den videre saksbehandlingen følger de vanlige rutinene i tråd med bestiller/utfører- modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»				
Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politiskfattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS